

ECCLESIASTICUS

Ogummaa Iyyesuus Ilma Siraak

BOQONNAA 1

1 Seensa Ogummaa Yesus Ilma Siraak. Seera fi raajota, warra tarkaanfii isaanii duukaa bu'aniin, Israa'el barumsa fi ogummaa isaaniitiin galateeffamuu kan qabu, waan baay'ee fi gurguddaan nuuf kennameera; kanas dubbistoonni ofii isaanii ogummaa qabaachuu qofa osoo hin taane, warri barachuu barbaadanis dubbachuu fi barreessuudhaan warra ala jiraniif bu'aa argachuu danda'uu qabu: akaakayyuun koo Yesus, yeroo inni baay'ee dubbisa seeraaf of kenne, fi raajotaa fi kitaabonni abbootii keenyaa kan biroo, fi murtoo gaarii achi keessatti argate, akkasumas ofii isaa irratti harkifamee waan barumsaa fi ogummaa ilaallatu barreessuudhaaf; warri barachuu barbaadanii fi araada wantoota kanaa ta'an akka seeraatti jiraachuu isaaniitiin bu'aa guddaa akka argataniif. Kanaaf, jechoota hiikuuf dadhabne tokko tokko waan nu jalaa hanqanne fakkaachuu danda'a, akka gaariitti fi xiyyeeffannaadhaan akka dubbifan, akkasumas dhiifama akka nuuf gootan isin kadhada. Wantoonni Ibirootaan dubbataman, afaan biraattis kan hiikaman, humna tokko of keessaa hin qaban; afaan isaaniitiin dubbatamu. Waggaa saddeet fi soddomaffaatti gara Gibxii dhufee, yeroo Yuurgetes mootii turetti, yeroo muraasaaf achitti itti fufee turetti, kitaaba barumsa xiqqaa hin qabne argadhe: kanaaf hiikuuf ciminaa fi dadhabbii tokko tokko gochuun baay'ee barbaachisaa natti fakkaate; iddoo sanatti dammaqiinsaa fi ogummaa guddaa fayyadamuun kitaabicha xumuruuf, isaanis biyya ormaa keessatti barachuuf fedhii kan qaban, seera hordofanii jiraachuuf amala dursanii qophaa'anii kaa'aniiru. Ogummaan hundinuu Gooftaa biraa dhufa, bara baraanis isa waliin jira.

2 Eenyutu cirracha galaanaa, cophaa roobaa fi guyyoota bara baraa lakkaa'uu danda'a?

3 Olka'iinsa samii, bal'ina lafaa, gadi fageenyaa fi ogummaa eenyutu baruu danda'a?

4 Ogummaan waan hundumaa dura uumameera, hubannaan of eeggannoos bara baraa kaasee uumameera.

5 Dubbiin Waaqayyoo inni ol aanaa burqaa ogummaati; karaan ishees abboommii bara baraati.

6 Hundeen ogummaa eenyutti mul'ateera? moo gorsa ogummaa ishee eenyutu beeka?

7 Beekumsi ogummaa eenyutti mul'ateera? muuxannoo guddaa ishee eenyutu hubate?

8 Beekaa fi baay'ee sodaatamu tokko jira, innis Gooftaan teessoo isaa irra taa'ee jira.

9 Inni ishee uume, ishee argee, ishee lakkaa'ee, hojii isaa hundumaa irrattis ishee dhangalaase.

10 Isheen akka kennaa isaatti foon hundumaa wajjin jirti, inni warra isa jaallataniif ishee kenneera.

11 Sodaan Gooftaa ulfina, ulfina, gammachuu, gonfoo gammachuu ti.

12 Gooftaa sodaachuun garaa nama gammachiisa, gammachuu, gammachuu, umurii dheeraas ni kenna.

13 Namni Gooftaa sodaatu, dhuma irratti gaarii isaaf in ta'a, guyyaa du'a isaattis tola in argata.

14 Gooftaa sodaachuun jalqaba ogummaati;

15 Isheen namoota wajjin bu'uura bara baraa ijaarteetti, sanyii isaanii wajjinis in jiraatti.

16 Gooftaa sodaachuun ogummaa guutuudha, namoota ija ishiitiin guuta.

17 Isheen mana isaanii hundumaa wanta hawwataadhaan ni guutti, midhaan ishiidhaanis ni guutti.

18 Sodaan Gooftaa gonfoo ogummaati, nagaa fi fayyaa guutuu akka dagaagu godha; lamaan isaanii iyyuu kennaa Waaqayyoo ti;

19 Ogummaan ogummaa fi beekumsa hubannaa dhaabbachuu ni roobsa, warra ishee qabataniis ulfina isaaniif ol guddisa.

20 Hundeen ogummaa Gooftaa sodaachuu dha, dameen isaas umurii dheeraa qaba.

21 Sodaan Gooftaa cubbuu in ari'a, bakka jiruttis dheekkamsa in deebisa.

22 Namni dheekkame qajeelaa ta'uu hin danda'u; sababiin isaas, dheekkamsa isaa badiisa isaa in ta'a.

23 Namni obsaan yeroo muraasaaf ni ciccira, boodas gammachuun isaaf ni biqila.

24 Inni dubbii isaa yeroo muraasaaf ni dhoksa, funyaan namoota baay'eenis ogummaa isaa in labsa.

25 Fakkeenya beekumsaa qabeenya ogummaa keessa jira;

26 Ogummaa yoo barbaadde, abboommii eegi, Gooftaan ishii siif kenna.

27 Gooftaa sodaachuun ogummaa fi barsiisa, amantii fi garraamummaan immoo isa gammachiisa.

28 Yommuu hiyyeessa taate, sodaa Gooftaa hin amanin, garaa lamatti gara isaatti hin dhufiin.

29 Namoota duratti fakkeessaa hin ta'iin, waan dubbattus of eeggadhu.

30 Kuftee lubbuu kee irrattis salphina akka hin fidneef, akkasitti Waaqayyoo iccitii kee argatee waldaa gidduutti si gad hin gatu, of hin guddisin, sababiin isaas ati dhugaadhaan gara sodaa Gooftaa garaa kee malee waan hin dhufneef gowwoomsaan guutameera.

BOQONNAA 2

1 Ilma koo, Gooftaa tajaajiluuf yoo dhufte, lubbuu kee qorumsaaf qopheessi.

2 Garaa kee qajeelchi, yeroo hundumaa obsi, yeroo rakkinaattis hin ariifatin.

3 Dhuma kee isa dhuma irratti akka baay'attuuf, isatti maxxani, hin deemin.

4 Wanta sitti fidamu hundumaa gammachuudhaan fudhadhu, yeroo gara bakka gad-aanaatti jijjiiramtu obsi.

5 Warqeen ibidda keessatti qorama, namoonni fudhatama qaban immoo ibidda rakkina keessatti qorama.

6 Isatti amani inni si gargaara; karaa kee sirritti qindeessi, isattis amanadhu.

7 Isin warri Waaqayyoon sodaattan araara isaa eeggadhaa; akka hin kufneef gara biraa hin deeminaa.

8 Isin warri Gooftaa sodaattan isatti amanaa; mindaan keessanis hin hafu.

9 Isin warri Gooftaa sodaattan, waan gaarii, gammachuu fi araara bara baraa abdadhaa.

10 Dhaloota durii ilaalaa, ilaalaa; Gooftaatti amanamee, ni qaana'ee beekaa? moo namni sodaa isaa keessa jiraatee, gatame? moo eenyuun tuffatee isa waame?

11 Gooftaan gara laafina, araara, obsa, baay'ee gara laafessa, cubbuu in dhiisa, yeroo rakkinaas in fayyisa.

12 Garaa sodaatuun, harka dadhabe fi cubbamaan karaa lama deemu wayyoo!

13 Wayyoo nama garaan isaa dadhabe! inni waan hin amanneef; kanaaf hin falmu.

14 Isin warri obsa dhabdan wayyoo! Gooftaan yommuu isin daawwatu immoo maal gootu?

15 Warri Gooftaa sodaatan Dubbii isaa hin cabsan; warri isa jaallatan immoo karaa isaa ni eegu.

16 Warri Waaqayyoon sodaatan wanta gaarii isa gammachiisu ni barbaadu; warri isa jaallatan seerichaan ni guutamu.

17 Warri Waaqayyoon sodaatan garaa isaanii ni qopheessu, lubbuu isaanis fuula isaa duratti ni gad of deebisu;

18 Nuyi harka namaatti utuu hin ta'in harka Waaqayyootti ni kufna, ulfinni isaa akkuma jirutti araarsummaan isaas akkasuma jedheen.

BOQONNAA 3

1 Yaa ijoollee, abbaa keessan na dhaggeeffadhaa, sana boodas akka isin nagaa taataniif godhaa.

2 Gooftaan abbaadhaaf ulfina ijoollee irratti kenneera, aboo haati ilmaan irrattis mirkaneessee jira.

3 Namni abbaa isaa kabaju cubbuu isaatiif araara in godha.

4 Namni haadha isaa kabaju akka nama qabeenya kuufatuu ti.

5 Namni abbaa isaa kabaju ijoollee isaatti in gammada; kadhannaa isaa yommuu godhus ni dhagahama.

6 Namni abbaa isaa kabaju umrii dheeraa in jiraata; namni Gooftaaf abboomamu haadha isaatiif jajjabina in ta'a.

7 Namni Waaqayyoon sodaatu abbaa isaa ni ulfina, akka gooftota isaatti warra isaaf in tajaajila.

8 Eebbi isaan biraa akka siif dhufuuf jechaa fi gochaan abbaa kee fi haadha kee ulfina kenni.

9 Eebbi abbaa mana ijoollee in jabeessa; abaarsi haadha garuu hundee hundee buqqisa.

10 Ulfina abbaa keetiitti hin ulfina; salphinni abbaa keetii siif ulfina miti.

11 Ulfinni namaa ulfina abbaa isaa irraa ni argama; haati ulfina hin qabnes ijoolleedhaaf arrabsoodha.

12 Ilma koo, abbaa kee umrii isaatti gargaari, hamma inni lubbuun jirutti isa hin gaddisiisiin.

13 Hubannoon isaa yoo dadhabe immoo isaaf obsi; humna kee guutuudhaan yommuu argattu isa hin tuffatin.

14 Boqonnaan abbaa keetii hin dagatamu, bakka cubbuu si jaarsuuf in dabalama.

15 Guyyaa rakkina keetii in yaadatama; cubbuun kees akka bubbee qilleensa ho'aa gaarii ta'etti ni baala.

16 Namni abbaa isaa dhiise akka nama arrabsuu ti; namni haadha isaa aarse immoo abaaramaa dha.

17 Ilma koo, garraamummaadhaan hojii kee itti fufi; akkasitti nama biratti jaallatamaadha.

18 Hamma guddachaa deemtutti of gad of deebisa, Gooftaa durattis tola ni argatta.

19 Baay'een iddoo olka'aa fi beekamoo ta'an, iccitiwwan garuu warra garraamiidhaaf ni mul'atu.

20 Humni Gooftaa guddaa dha, warra gad of deebisanis ni ulfina.

21 Wantoota sitti ulfaatan hin barbaadin, wanta humna kee ol ta'es hin qoranne.

22 Wanta siif ajajame garuu, wanta dhoksaadhaan jiru ija keetiin arguun si hin barbaachisu waan ta'eef, ulfinaan itti yaadi.

23 Wanti namoonni hubatan caalaa wanti sitti mul'atu waan ta'eef, wanta hin barbaachifne irratti hin hawwin.

24 Namoonni baay'een yaada isaanii isa waa'ee hin baafneen ni gowwoomfamu; shakkiin hamaan immoo murtii isaanii kuffiseera.

25 Ija malee ifa in dhabda;

26 Garaan mata jabeessa ta'e dhumarratti hammeenya in ta'a; namni balaa jaallatu immoo achi keessatti in bada.

27 Garaan mata jabeessa ta'e gaddaan in fe'ama; namni hamaan immoo cubbuu cubbuu irratti ni tuulla.

28 Adabbii warra of tuulu keessatti qorichi hin jiru; sababni isaas biqiltuun hammeenya isa keessatti hidda gadi fageeffateera.

29 Garaan nama hubataa fakkeenya tokko ni hubata; gurri xiyyeeffannaa kennu immoo fedhii nama ogeessaati.

30 Bishaan ibidda boba'u ni dhaamsa; sadaqanis cubbuudhaaf araara in godha.

31 Namni garagalcha gaarii deebisu immoo wanta booda dhufuu danda'u ni yaadata; yommuu kufes bakka itti dhaabbatu ni argata.

BOQONNAA 4

1 Ilma koo, hiyyeessa jireenya isaa irraa hin gowwomin, ija rakkataas yeroo dheeraa akka eegu hin godhin.

2 Lubbuu beela'e hin gaddisiisiin; nama dhiphina keessa jirus hin aarsin.

3 Garaa dhiphateef kana caalaa rakkina hin dabalinaa; nama rakkateef kennuufis hin tursiin.

4 Kadhannaa warra dhiphataniif hin fudhatinaa; hiyyeessa irraas fuula kee hin deebisin.

5 Nama rakkataa irraa ija kee hin deebisin, akka si abaarsuufis carraa hin kenniin.

6 Hadhaa lubbuu isaatiin yoo si abaare, kadhannaan isaa isa isa tolche irraa in dhagahama.

7 Jaalala waldaa ofitti argadhu, nama guddaa tokkoof mataa kee gadi qabadhu.

8 Hiyyeessaaf gurra kee sagdeessuun, garraamummaadhaan deebii michoomaa isaaf kennuun si hin gaddisiisiin.

9 Nama rakkate harka cunqursaa jalaa oolchi; yommuu firdii keessa teessus garaa hin dadhabin.

10 Warra abbaa hin qabneef akka abbaa, haadha isaaniittis akka abbaa manaa ta'i;

11 Ogummaan ijoollee ishee ol in qabdi, warra ishee barbaadanis ni qabdi.

12 Namni ishee jaallatu jireenya in jaallata; warri dafanii ishee barbaadanis gammachuudhaan ni guutamu.

13 Namni ishii jabeessee ulfina ni dhaala; bakka isheen seentu hundumaattis Gooftaan ni eebbisa.

14 Warri ishee tajaajilan Qulqulleettii in tajaajilu, warra ishee jaallatan immoo Gooftaan ni jaallata.

15 Namni ishii dhaggeeffatu saboota irratti in farada, namni isheef tajaajilus tasgabbiidhaan in jiraata.

16 Namni tokko yoo ishiidhaaf of kenne, ishii ni dhaala; dhaloonni isaas ishee ni qabata.

17 Jalqaba ishee wajjin karaa jal'aa irra deemti, sodaa fi sodaa isa irratti fiddi, hamma lubbuu isaa amanattee seera isheetiin isa qorutti adabbii isheetiin isa ni dhiphatti.

18 Yeroo sanatti karaa qajeelaa gara isaatti deebitee isa jajjabeessiti, iccitii ishees itti argisiifti.

19 Inni yoo dogoggore garuu isheen isa dhiistee badiisa ofii isaatiif dabarsiti.

20 Carraa jiru eegaa, hamaa irraas of eeggadhaa; lubbuu kee ilaalchisees hin qaanfatin.

21 Salphinni cubbuu fidu jira; salphinnis ulfinaa fi ayyaana ta'e ni jira.

22 Nama lubbuu kee irratti hin fudhatiin, kabajni nama kamiyyuu si hin kuffisin.

23 Wanta gaarii hojjechuuf yommuu ta'u dubbachuu irraa of qusadhu, ogummaa kee immoo miidhagina ishii keessa hin dhoksin.

24 Ogummaan dubbiidhaan in beekama, barnoonnis dubbii arrabaatiin in beekama.

25 Yoomiyyuu dhugaa irratti hin dubbatinaa; garuu dogoggora wallaalummaa keetiin qaana'i.

26 Cubbuu kee himachuuf hin qaanfatin; fi humna osoo hin taane adeemsa lagaa.

27 Nama gowwaa jala of hin godhin; nama jajjaboos hin fudhatinaa.

28 Hamma du'aatti dhugaadhaaf carraaqaa, Gooftaan siif in lola.

29 Arraba keetti hin ariifatin, hojii kee keessattis hin laafin, hin dafqiin.

30 Mana kee keessatti akka leenca hin ta'in, garboota kee gidduuttis hin rifatin.

31 Harki kee fudhachuuf hin diriirsin, yeroo deebisuu qabdus hin cufamin.

BOQONNAA 5

1 Garaa kee qabeenya kee irratti hin kaa'in; akkasumas hin jedhin, jireenya kootiif gahaa qaba.

2 Karaa garaa kee irra deddeebi'uuf yaada ofii fi humna kee hin hordofin.

3 'Hojii kootiif eenyutu na tola? Gooftaan of tuulummaa kee in haaloo ba'a.

4 Ani cubbuu hojjedheera, miidhaa maaltu na mudate hin jedhinaa? Gooftaan obsa waan qabuuf, matumaa si hin gadhiisu.

5 Waa'ee araara cubbuu irratti cubbuu dabaludhaaf sodaa malee hin ta'inaa.

6 Araarri isaa guddaadha hin jedhinaa; araarri fi dheekkamsi isa biraa waan dhufuuf, dheekkamsi isaas cubbamoota irratti waan ta'eef, baay'ina cubbuu kootiif ni tasgabbaa'a.

7 Gara Gooftaatti deebi'uuf hin tursiin, guyyaa haaloo ba'uuttis akka tasaa dheekkamsi Gooftaa ni ba'a, guyyaa haaloo ba'uuttis ni bada.

8 Guyyaa balaa siif hin fayyadu waan ta'eef, qabeenya haqa malee argatte irratti garaa kee hin kaa'in.

9 Cubbamaan arraba lama qabus akkasuma godha.

10 Hubannoo kee irratti jabaadhu; dubbiin kees tokkuma haa ta'u.

11 Dhaggeefachuuf ariifadhu; jireenyi kee immoo garaa qulqulluu haa ta'u; obsaan immoo deebii kenni.

12 Hubannoo yoo qabaatte, nama ollaa keetiif deebisi; yoo hin taane harka kee afaan kee irra kaa'i.

13 Kabajaa fi salphinni ni dubbata, arrabni namaas kufaatii isaa ti.

14 Hattuu irratti salphinni fokkisaa, arraba dachaa irrattis murtiin hamaan waan ta'eef, hasaastuu hin jedhamin, arraba keetiinis hin ciiftin.

15 Dhimma guddaas ta'e wanta xinnoo ta'e tokko illee hin wallaalin.

BOQONNAA 6

1 Bakka fira ta'uu diina hin ta'in; maqaa gadhee, salphina fi arrabsoo in dhaalta;

2 Gorsa garaa keetiin of hin guddisin; lubbuun kee akka re'ee kophaa badeetti akka hin cicciramneef.

3 Baala kee ni nyaatta, firii kees ni dhabda, akka muka goggogaa ta'ee of dhiista.

4 Lubbuun hamaan nama isa qabu ni balleessa, diinota isaattis akka tuffatamu in kofalchiisa.

5 Afaan mi'aawaa michoota ni baay'isa, arrabni qajeelaan immoo nagaa gaarummaa ni dabala.

6 Namoota baay'ee wajjin nagaa qabaadhaa;

7 Hiriya argachuu yoo barbaadde dursitee isa qoradhu, galata isaaf kennuuf hin ariifatin.

8 Namni tokko tokko carraa ofii isaatiif michuu ta'a, guyyaa rakkina keetiis hin jiraatu.

9 Hiriyaan tokkos jira, inni gara diinummaatti deebi'ee, waldhabdeen immoo arrabsoo kee in arga.

10 Ammas, hiriyaan tokko tokko minjaala irratti hiriyyaa ta'a, guyyaa rakkina keetiis hin jiraatu.

11 Badhaadhina kee keessatti garuu akka ofii keetii in ta'a, garboota kee irrattis ija jabaa ta'a.

12 Yoo gad of deebifte, inni si morma, fuula kee jalaas ni dhokata.

13 Diinota kee irraa adda ba'i, michoota kee irraas of eeggadhu.

14 Hiriyaan amanamaan ittisa cimaa dha, nama akkasii argate immoo qabeenya argateera.

15 Michuu amanamaa homtuu hin mo'u, olaantummaa isaas gatii guddaa qaba.

16 Hiriyaan amanamaan qoricha jireenyaati; warri Gooftaa sodaatanis isa in argatu.

17 Namni Waaqayyoon sodaatu, michummaa isaa sirritti in qajeelcha;

18 Ilma koo, dargaggummaa kee irraa kaasee barumsa walitti qabadhu, hamma dulloomtutti ogummaa ni argatta.

19 Akka nama qotuu fi facaasutti gara ishee koottaa, firii ishee gaarii eeggadhu;

20 Isheen nama hin baranne baay'ee hin toltu, inni hubannaa hin qabne ishii wajjin hin hafu.

21 Isheen akka dhagaa cimaa qormaataa isa irra ni ciifti; osoo hin dheeratin immoo isa irraa ishee ni gata.

22 Ogummaan akka maqaa isheeti, namoota baay'ee birattis hin mul'attu.

23 Yaa ilma koo gurra kenni, gorsa koo fudhadhu, gorsa koos hin diin;

24 Miila kee hidhaa ishee keessa kaa'i, morma kee immoo sansalata ishee keessa galchi.

25 Garba kee gadi qabadhu, ishee baati, hidhaa isheetiin hin gaddiin.

26 Garaa kee guutuudhaan gara ishee koottu, humna kee hundumaanis karaa ishee eegi.

27 Barbaadi, barbaadi, sitti in beeksifti;

28 Dhuma irratti boqonnaa ishee ni argatta, sun immoo gara gammachuu keetti in deebi'a.

29 Yeroo sanatti hidhaan ishee ittisa cimaa siif ta'a, sansalatni ishees uffata ulfinaa in ta'a.

30 Faaya warqee irraa tolfame tokkotu jira, hidhattoonni ishii immoo hidhaa diimaa ti.

31 Akka uffata ulfinaatti ishee uffatta, akka gonfoo gammachuuttis ishee marsita.

32 Ilma koo, yoo feete ni barsiifamta;

33 Yoo dhaggeeffachuu jaallatte, hubannaa in argatta, gurra kee yoo gadi qabatte ogeessa in taata;

34 Tuuta jaarsolii keessa dhaabadhaa; nama ogeessattis maxxani.

35 Dubbii Waaqayyoo hundumaa dhaggeeffachuuf fedhii qabaadhu; fakkeenyi hubannaa sitti hin baane.

36 Nama hubannaa qabu yoo argite, yeroo tokkotti gara isaa dhaqi, miilli kees tarkaanfii balbala isaa haa uffatu.
37 Yaadni kee seera Gooftaa irratti haa ta'u, abboommii isaa irrattis yeroo hundumaa haa xiinxaltu, inni garaa kee in jabeessa, ogummaas akka fedhii keetii siif kenna.

BOQONNAA 7

1 Wanti hamaa hin hojjetin, miidhaan sirra hin ga'u.
2 Warra jal'aa irraa fagaadhu, jal'inni si irraa in deebi'a.
3 Ilma koo, boolla jal'inaa irratti hin facaasiin, dachaa torba hin haamtu.
4 Gooftaan dursa hin barbaadinaa, mooticha irraas teessoo kabajaa hin barbaadin.
5 Gooftaa duratti qajeelota hin godhin; ogummaa keetiin mooticha duratti hin of jaju.
6 Yakka balleessuu waan hin dandeenyeef, firdii ta'uu hin barbaadinaa; yeroo kam iyyuu nama jabaa, karaa qajeelummaa kee irratti gufuu akka hin sodaanneef.
7 Baay'ina mandara tokkoo irratti hin mufachiisin, achiis namoota gidduutti of hin gatu.
8 Cubbuu tokko kan biraatti hin hidhinaa; tokkoon tokkoon adabamtee hin haftu.
9 Waaqayyo aarsaa koo baay'ee in ilaala, Waaqayyo isa hundumaa ol ta'eef yeroon dhiheessus ni fudhata hin jedhin.
10 Kadhannaa kee yommuu dhiheessitu garaan kee hin dadhabin, sadaqaa kennuus hin tuffatin.
11 Namni gad of deebisuu fi ol guddisu jira waan ta'eef, hadhaa lubbuu isaa keessatti nama tuffatin hin kolfinaa.
12 Obboleessa kee irratti soba hin yaadin; akkasumas hiriyyaa kee irrattis akkas hin godhin.
13 Amalli isaa gaarii miti waan ta'eef, soba akkamiiyyuu hin dubbatinaa.
14 Jaarsolii baay'ee keessatti jechoota baay'ee hin fayyadamin, yeroo kadhatus baay'ee hin dubbatin.
15 Hojii dhama'aa, horsiisee bulaa isa hundarra ol aanaa murteesse hin jibbinaa.
16 Baay'ee cubbamoota keessa of hin lakkaa'in, dheekkamsi yeroo dheeraa akka hin turre yaadadhu.
17 Haaloo warra Waaqayyoon hin sodaanne ibiddaa fi raammoo waan ta'eef, baay'ee of gad of deebisi.
18 Michuu gaarii kamiif iyyuu gonkumaa hin jijjiirin; warqee Ofiriif obboleessa amanamaa miti.
19 Dubartii ogeettii fi gaarii hin dhiisin, ayyaanni ishee warqee caalaa waan ta'eef.
20 Garbichi kee dhugaadhaan yommuu hojjatu, hamaa isa hin kadhatin, hojjataan guutummaatti siif kennus hin kadhatin.
21 Lubbuun kee garbicha gaarii haa jaallattu, bilisummaa isa hin gowwoomsin.
22 Horii qabdaa? ija isaanitti qabaadhu, isaan faayidaa keetiif yoo ta'an immoo si bira eegi.
23 Ijoollee qabdaa? isaan barsiisaa, dargaggummaa isaanii irraa kaasee morma isaanii gadi qabadhaa.
24 Ijoollee durbaa qabdaa? qaama isaaniiif eeggadhu, gara isaaniiittis gammachuudhaan of hin argisiisin.
25 Intala kee fuudhi, akkasitti dhimma ulfaataa ta'e raawwatta;
26 Yaada keetti haadha manaa qabdaa? ishee hin dhiisin, dubartii ifatti of hin kenniin.
27 Garaa kee guutuudhaan abbaa kee kabaji, gadda haadha keetiis hin dagatin.

28 Ati isaan irraa akka dhalatte yaadadhu; attamitti wanta isaan siif godhan isaaniiif deebisuu dandeessa?
29 Lubbuu kee guutuudhaan Gooftaa sodaadhu, luboota isaas kabaji.
30 Nama humna kee hundumaan si uume jaalladhu, tajaajiltoota isaa hin dhiisin.
31 Gooftaa sodaadhaa, lubichas ulfina kennaa; akka si ajajametti qooda isaa isaaf kenni; firii jalqabaa, aarsaa yakka, kennaa garba, aarsaa qulqullummaa, firii jalqabaa wantoota qulqullaa'oo.
32 Eebbi kee guutuu akka ta'uuf harka kee hiyyeeyyiitti diriirsi.
33 Kennaan nama lubbuu qabu hundumaa duratti ayyaana qaba; warra du'aniifis hin to'inaa.
34 Warra boo'an wajjin hin ta'inaa, warra gaddanis wajjin hin gaddanaa.
35 Dhukkubsattoota dhaquuf hin dubbatin, sun jaalatamtuu si godha.
36 Waan harkatti qabatte hundumaa, dhuma isaa yaadadhu, gonkumaas hin balleessin.

BOQONNAA 8

1 Nama jabaa wajjin hin falmiin' akka harka isaatti hin kufneef.
2 Warqeen namoota baay'ee balleessee, garaa moototaas waan jal'ateef, sooreessa akka sitti hin ulfaanneef hin wal dhabin.
3 Nama arrabaan guutame wajjin hin falminaa, ibidda isaa irrattis muka hin tuulin.
4 Abbootiin kee akka hin salphatneef nama gara jabeessatti hin qoosin.
5 Nama cubbuu irraa garagale hin arrabsin, hundi keenya adabamuu akka nuuf malu yaadadhu.
6 Nama dulloomuu isaatti ulfina hin xiqqeessinaa, gariin keenya illee ni dulloomna.
7 Diinni kee inni guddaan du'uu isaatti hin gammadin, hundi keenya akka du'u yaadadhu.
8 Haasawa ogeeyyii hin tuffatin, mammaaksa isaanii wajjin wal bari, isaan irraa barsiisa, namoota gurguddoo akkamitti akka salphaatti tajaajiltu in baratta.
9 Haasawa jaarsolii hin darbiin, isaanis abbootii isaanii irraa waan barataniif, atis isaan irraa hubannaa ni baratta, akka barbaachisummaa isaattis deebii kennita.
10 Abidda ibidda isaatiin akka hin gubanneef, dhagaa cubbamaa hin qabsiisin.
11 Nama nama miidhu tokko dubbii keetiin kiyyootti si galchuuf akka hin ciifneef, aariidhaan hin ka'in
12 Nama of caalaa humna qabuuf hin liqeessin; sababni isaas yoo isa liqeessite, akka bade malee lakkaa'i.
13 Humna kee caalaa wabii hin ta'iin;
14 Abbaa murtii wajjin gara seeratti hin deeminaa; sababni isaas, akka ulfina isaatti ni murteessu.
15 Nama ija jabeessa tokkoo wajjin karaa irra hin deemin, akka inni sitti hin gaddineef;
16 Nama dheekkame tokkoo wajjin hin falmiin, isa wajjin bakka tokkicha hin deemiin, dhiigni ija isaa duratti akka homaa waan ta'eef, bakka gargaarsi hin jirretti si kuffisa.
17 Gowwaa wajjin hin mari'atin; gorsa eeguu waan hin dandeenyeef.
18 Nama orma duratti waan dhoksaa hin godhin; ati waan inni baasu hin beektu.

19 Nama hundumaatti garaa kee hin banin, akka inni garagaltee ogummaadhaan siif deebiseef.

BOQONNAA 9

- 1 Haadha manaa garaa keetiitti hin hinaafin, barumsa hamaa ofitti hin barsiisin.
- 2 Dubartii qabeenya kee irra miila ishee akka kaa'attuuf lubbuu kee hin kenniin.
- 3 Kiyyoo isheetti akka hin kufneef, ejjituu wajjin hin qunnamin.
- 4 Yaaliiwwan ishee wajjin akka hin fudhatamneef, dubartii weellistuu wajjin baay'ee hin fayyadamin.
- 5 Wantoota ishii keessatti gatii guddaa qaban sanaan akka hin kufneef, intala hin ilaalin.
- 6 Dhaala kee akka hin dhabneef lubbuu kee sagaagaltootaaf hin kennin.
- 7 Daandiiwwan magaalattii keessa naannoo kee hin ilaalin, iddoo kophaa magaalattii keessas hin naanna'in.
- 8 Ija kee dubartii bareedduu irraa garagalchi, miidhagina nama biraas hin ilaalin; sababni isaas baay'een bareedina dubartii gowwoomfameera; sababni isaas, jaalalli akka ibiddaatti in boba'a.
- 9 Haadha manaa dhiira kan biraa wajjin matumaa hin taa'in, ishee wajjinis harka kee qabattee hin taa'in, qarshii kees ishee wajjin wayinii dhugdee hin baasin; garaan kee gara isheetti akka hin jilbeeffanne, akkasitti fedhii keetiin badiisatti akka hin kufneef.
- 10 Hiriya durii hin dhiisinaa; inni haaraan isaa wajjin wal hin madaalu, hiriyaan haaraan akka wayinii haaraa ti; yommuu dulloome gammachuudhaan ni dhugda.
- 11 Dhumni isaa maal akka ta'u waan hin beekneef, ulfina cubbamaa hin hinaafin.
- 12 Wanta warri Waaqayyoon hin sodaanne itti gammadaniitti hin gammadinaa; garuu osoo hin adabamin gara awwaala isaaniitti akka hin deemne yaadadhaa.
- 13 Nama ajjeechaa humna qabu irraa fageessi; akkasitti sodaa du'aa hin shakkin, gara isaa yoo dhufte immoo, lubbuu kee akka hin fudhanneef hin balleessin;
- 14 Hamma dandeessutti dhihootti ollaa kee tilmaami, ogeeyyii wajjin mari'adhu.
- 15 Dubbiin kee ogeeyyii wajjin haa ta'u, dubbiin kee hundinuu seera isa hundumaa ol ta'e keessatti haa ta'u.
- 16 Namoonni qajeelonni si wajjin haa nyaatu, haa dhugan; of tuuluun kee immoo sodaa Gooftaa keessatti haa ta'u.
- 17 Hojiin harka nama tolchaatiin in galateeffata, bulchaan ogeessa sabaas dubbii isaatiin in galateeffama.
- 18 Namni arraba dhukkubsatu magaalaa isaa keessatti balaa qaba; namni dubbii isaa irratti ariifatu in jibbama.

BOQONNAA 10

- 1 Abbaan murtii ogeessi saba isaa in barsiisa; mootummaan nama of eeggannoo qabuus akka gaariitti sirna qaba.
- 2 Abbaan firdii ummataa akkuma ofii isaa ta'e, qondaaltonni isaas akkasuma; bulchaan magaalattii nama akkamii akka ta'e, warri magaalattii keessa jiraatan hundinuu akkana.
- 3 Mootiin ogummaa hin qabne saba isaa in balleessa; garuu of eeggannoo warra aangoo qabaniin magaalattiin ni jiraatti.
- 4 Humni lafaa harka Gooftaa keessa jira, yeroo isaa eeggatees isa bu'aa qabeessa ta'e ishee irratti in kaa'a.

5 Badhaadhina namaa harka Waaqayyoo keessa jira, ulfina isaas qaama barreessaa irra in kaa'a.

6 Badii hundumaaf nama ollaa kee hin jibbiin; akkasumas gochaalee miidhaa geessisaniin tasumaa homaa hin godhinaa.

7 Of tuuluun Waaqayyoo fi nama duratti jibbamaa dha, lamaan isaaniitiin immoo jal'ina in raawwata.

8 Sababa hojii jal'aa, miidhaa fi qabeenya gowwoomsaadhaan argameen mootummaan saba tokko irraa gara saba isa kaaniitti ni hiikama.

9 Laftii fi dafqa kan boonu maaliifi? Nama araadaa caalaa wanti hamaan hin jiru; sababni isaas osoo lubbuun jiruu garaacha isaa ofirraa gata.

10 Ogeessi fayyaa dhukkuba dheeraa ni kuta; har'a boru mootii ta'us ni du'a.

11 Namni tokko yommuu du'u, bineensonni, bineensonnii fi raammoon ni dhaala.

12 Jalqabni of tuulummaa yeroo namni Waaqayyoo irraa fagaatu, garaan isaas Uumaa isaa irraa garagaluudha.

13 Of tuuluun jalqaba cubbuu ti, namni cubbuu qabus jibbisiisoo in dhangalaasa;

14 Gooftaan teessoo bulchitoota of tuulummaa gadi darbatee, warra garraamii bakka isaanii dhaabeera.

15 Gooftaan hundee saboota of tuulanii buqqisee, bakka isaaniitti warra gad of deebisee dhaabeera.

16 Gooftaan biyyoota ormootaa kuffisee, hamma hundee lafaattis isaan balleesse.

17 Isaan keessaa tokko tokko fudhatee balleesse, yaadannoo isaanis lafa irraa dhaabeera.

18 Dhiirotaaf of tuuluun, warra dubartii irraa dhalataniifis dheekkamsa guddaa hin taasifamne.

19 Warri Gooftaa sodaatan sanyii cimaa dha, warri isa jaallatan immoo biqiltuu kabajamaa dha; warri abboommii cabsan sanyii gowwoomsaa dha.

20 Obboloota biratti inni angafa ta'e ulfina qaba; warri Gooftaa ija isaa duratti sodaatanis akkasuma.

21 Aangoo argachuu dura sodaan Gooftaa in dursa, gara jabummaa fi of tuuluun garuu dhabamuu isaati.

22 Soorressa, kabajamaa, hiyyeessa haa ta'u, ulfinni isaanii Waaqayyoon sodaachuu dha.

23 Nama hiyyeessa hubannaa qabu tuffachuun sirrii miti; nama cubbamaa guddifachuunis hin mijatu.

24 Namoonni gurguddoon, abbootiin firdii fi warri humna qaban ni kabajamu; amma iyyuu isaan keessaa kan Gooftaa sodaatu caalaa hin jiru.

25 Garbicha ogeessa ta'eef warri bilisa ta'an ni tajaajilu;

26 Hojii kee hojjechuu irratti ogeessa garmalee hin ta'in; yeroo rakkina keetiis of hin jajatin.

27 Nama of jajuu fi buddeena dhabe caalaa, inni dhama'ee waan hundumaan baay'atu wayya.

28 Ilma koo, garraamummaadhaan lubbuu kee ulfina kenni, akka ulfina isheettis ulfina kenni.

29 Nama lubbuu isaa irratti cubbuu hojjete eenyutu qajeelota? nama lubbuu ofii isaa salphisu eenyutu ulfina kenna?

30 Hiyyeessi ogummaa isaatiin, soorressi immoo qabeenya isaatiin kabajama.

31 Namni hiyyummaa keessatti ulfina argatu, badhaadhummaa keessatti hammam caala? kan badhaadhummaadhaan ulfina hin qabne immoo hiyyummaa keessatti hammam caala?

BOQONNAA 11

- 1 Ogummaan mataa nama gad-aanaa ol kaasa, namoota gurguddoo gidduus akka taa'u isa taasisa.
- 2 Nama miidhagina isaatiif hin galateeffatin; bifa alaa isaatiif nama hin jibbinaa.
- 3 Beeyladni akka balali'u keessaa xiqqaadha; firiin ishee garuu wanta mi'aawaa ta'e irratti angafa dha.
- 4 Hojiin Gooftaa dinqisiisaa dha, hojiin isaas namoota gidduutti dhokatee waan jiruuf, uffata kee fi uffata keetiin hin of jaju, guyyaa ulfinaattis of hin ol qabin.
- 5 Mootonni hedduun lafa taa'aniiru; kan tasumaa hin yaadamne immoo gonfoo uffatee jira.
- 6 Jajjaboonni hedduun baay'ee salphataniiru; kabajamoonni immoo harka namoota birootti dabarfaman.
- 7 Osoo dhugaa hin qoratin hin komatin, dursa hubadhu, achiis ceepha'i.
- 8 Dhimmi isaa osoo hin dhageenye hin deebisin, namootas dubbii isaanii gidduutti addaan hin kutin.
- 9 Dhimma si hin ilaallanne irratti hin falminaa; cubbamoota wajjinis firdii keessa hin taa'inaa.
- 10 Ilma koo, dhimma baay'ee keessa hin seenin, baay'ee yoo seente qulqulluu hin ta'u; yoo duukaa buute hin argattu, baqachuudhaanis hin baatu.
- 11 Kan dhama'u, rakkatu, ariifatu, baay'ee duubatti hafes jira.
- 12 Ammas kan biraan kan suuta jedhu, gargaarsa barbaadu, dandeettii dhabee fi hiyyummaadhaan guutame jira; ta'us iji Gooftaa gaarummaa isa ilaalee, lafa isaa isa gad-aanaa irraa isa dhaabe;
- 13 Mataa isaas rakkina irraa ol kaase; kanaaf warri kana argan hedduun isa dinqisiifatan.
- 14 Badhaadhinni, rakkinni, jireenyi fi duuti, hiyyummaa fi badhaadhina, gooftaa irraa dhufu.
- 15 Ogummaan, beekumsi fi hubachuun seera gooftaa irraati, jaalalli fi karaan hojii gaarii isa biraa ti.
- 16 Dogoggorri fi dukkanni cubbamoota wajjin jalqaba ture, hammeenyi warra ittiin of jajatan biratti in dulloomsa.
- 17 Kennaan Gooftaa warra Waaqayyoon sodaataniif in jiraata, tolaan isaas bara baraan badhaadhina in argamsiisa.
- 18 Namni of eeggannoo fi ciniinsuu isaatiin badhaadhina argatu jira, kunis qooda mindaa isaati.
- 19 Inni, "Boqonnaa argadheera, ammas yeroo hundumaa qabeenya koo irraa nan nyaadha; ta'us garuu yeroon akka isa irra ga'u, wantoota sanas warra kaaniif dhiisee du'uu akka qabu hin beeku.
- 20 Kakuu keetti jabaadhu, kakuu keettis baradhu, hojii kee irrattis dulloomi.
- 21 Hojii cubbamootaa hin dinqisiifatinaa; garuu Gooftaatti amanadhu, dadhabbii keettis jiraadhu;
- 22 Eebbi Gooftaa mindaa warra Waaqayyoon sodaatan keessa jira, akka tasaa eebba isaa ni dagaagsa.
- 23 'Tajaajila koo irraa bu'aan maali? aakhiratti immoo waan gaarii akkamii qaba?
- 24 Ammas, 'Ani na ga'a, waan baay'ees qaba, kana boodas hammeenya maalii qaba?
- 25 Guyyaa badhaadhinaa rakkinni dagachuun in jiraata, guyyaa rakkinaa immoo kana booda badhaadhina yaadachuun hin jiru.
- 26 Gooftaan guyyaa du'aatti nama akka karaa isaatti badhaasa kennuun salphaadha.
- 27 Rakkinni sa'aatii tokkoo nama gammachuu dagata, dhuma isaa irrattis hojiin isaa ni mul'ata.

- 28 Namni eebbifame tokko illee du'uu isaa dura hin murteessinaa;
- 29 Namichi gowwoomsaan baabura baay'ee qaba waan ta'eef, tokkoon tokkoon mana keetti hin galchin.
- 30 Akkuma qamadii fudhatamee godoo keessa kaa'ame, garaan warra of tuultootaas akkasuma; akka basaasaattis kufaatii kee ni eega.
- 31 Inni ni ciisa, waan gaarii gara hamaatti in jijjiira, wanta galata malu irrattis si komata.
- 32 Ibidda irraa tuullaan dhagaa boba'aa ni boba'a, cubbamaan immoo dhiiga in eeggata.
- 33 Nama hamaa ta'e, hammeenya waan hojjatuuf of eeggadhaa; akka inni xurii bara baraa sitti hin fidneef.
- 34 Orma mana keetti simadhu, inni si jeeqa, kan kee keessaas si deebisa.

BOQONNAA 12

- 1 Gaarummaa yommuu hojjetu eenyuuf akka hojjetu beeki; akkasitti faayidaa keetiif ni galateeffamta.
- 2 Nama Waaqayyoon sodaatuuf waan gaarii hojjedhu, gatii ni argatta; isa biraa yoo ta'uu baate immoo isa hundumaa ol ta'e irraa.
- 3 Nama yeroo hundumaa hamaa irratti bobba'ee fi nama sadaqaa hin kennineef gaariin dhufuu hin danda'u.
- 4 Nama Waaqayyoon sodaatuuf kenni, cubbamaa hin gargaarin.
- 5 Nama gad of deebiseef waan gaarii hojjedhu, nama Waaqayyoon hin sodaanneef garuu hin kenniin, akka inni sitti hin mo'anneef, buddeena kee ofirraa qabi, hin kennin; irratti raawwatame.
- 6 Inni ol aanaan cubbamoota ni jibba, warra Waaqayyoon hin sodaannes haaloo ba'a, guyyaa adabbii isaanii isa jabaa sana duras isaan eega.
- 7 Nama gaariif kenni, cubbamaas hin gargaarin.
- 8 Firri badhaadhina keessatti beekamuu hin danda'u, diinni immoo rakkina keessatti dhokachuu hin danda'u.
- 9 Badhaadhina namaatiin diinonni ni gadda, rakkina isaatti garuu hiriyaan illee ni bada.
- 10 Diina kee gonkumaa hin amanatin, akkuma sibiilli dafqu, jal'inni isaas akkasuma.
- 11 Inni of gad of deebisee, jilbeenfatees yoo deeme iyyuu, of eeggadhu, isa irraas of eeggadhu, akka waan ujummoo ilaalchaa haxaa'eetti isaaf in taata, dafqi isaas guutummaatti akka hin haxaa'amne ni beekta.
- 12 Inni yommuu si kuffisee bakka kee akka hin dhaabanne, si bira hin kaa'inaa; inni immoo teessoo kee qabachuu akka hin barbaanne, ati immoo dhuma irratti dubbii koo yaadattee, ittiin akka hin cicciramneef, mirga kee hin taa'in.
- 13 Nama bofaan ciniiname ykn bineensonni bosonaatti dhihaatan eenyutu mararfata?
- 14 Egaa namni cubbamaa bira dhaqee cubbuu isaatiin isa wajjin xuraa'e, eenyutu mararfata?
- 15 Inni yeroo muraasaaf si bira jiraata, ati garuu kufaatii yoo jalqabde hin turu.
- 16 Diinni funyaan isaatiin mi'aawaa dubbata, garaa isaa keessatti garuu akkamitti akka boollatti si darbatu yaada, ija isaatiin ni boo'a, carraa yoo argate garuu dhiigaan hin quufu.
- 17 Rakkinni yoo si mudate dursa achitti isa argatta; akka si gargaaru fakkeessee yoo dubbate iyyuu si gad buusa.
- 18 Mataa ni raasaa, harka isaa ni rukuta, baay'ee ni hasaasu, fuula isaas ni jijjiira.

BOQONNAA 13

1 Namni bosona tuqe ittiin in xuraa'a; namni of tuultuu wajjin walitti dhufeenya qabus isa in fakkaata.
2 Utuu jiraattu humna kee ol of hin ba'iin; nama si caalaa jabaa fi badhaadhina qabuu wajjin walitti dhufeenya hin qabaatin; inni tokko isa kaan irratti yoo rukutame ni caccaba.
3 Sooressi badii hojjeteera, in doorsisa, hiyyeessi ni balleessa, innis kadhachuu qaba.
4 Ati bu'aa isaaf yoo taate, inni sitti fayyadama, yoo homaa hin qabne garuu si dhiisa.
5 Waan tokko yoo qabaatte, inni si wajjin in jiraata;
6 Yoo si barbaachise si gowwoomsa, sitti kolfee abdii si keessa galcha; inni gaarii sitti dubbatee, Maal barbaadda?
7 Nyaata isaatiin si qaanfachiisa, hamma si'a lama ykn sadii si gogsutti, dhuma irrattis tuffiidhaaf si kolfa, yeroo si argu si dhiisee mataa isaa sitti raasa.
8 Gammachuu keetiin akka hin gowwoomfamnee fi akka hin gad buune of eeggadhu.
9 Namicha jabaa tokkoon yoo si afeerte, ofirraa deebi'i, innis caalaatti si afeera.
10 Duubatti akka hin deebineef isa irratti hin dhiibin; akka hin dagatamneef fagoo hin dhaabbatin.
11 Dubbachuudhaan akka isaa wajjin wal qixxaatu hin godhin, dubbii isaa baay'ees hin amanin;
12 Inni garuu gara jabinaan dubbii kee ni kuusa, si miidhuu fi mana hidhaatti si galchuus hin dhiisu.
13 Balaa kuffisuu kee keessa waan deemtuuf, eeggadhu, of eeggadhus;
14 Jireenya kee guutuu Goofaa jaalladhu, fayyina keetiifis isa waami.
15 Bineensi hundinuu kan isa fakkaatu ni jaallata, namni hundinuu nama isaa ni jaallata.
16 Foon hundinuu akka gosa isaatti in wal ijaara, namni immoo kan isa fakkaatutti ni maxxana.
17 Waraabessi hoolaa wajjin walitti dhufeenya akkamii qaba? kanaaf cubbamaan warra Waaqayyoon sodaatan waliin.
18 Haayinaa fi saree gidduutti waliigaltee akkamiitu jira? akkasumas dureeyyii fi hiyyeessa gidduutti nageenyi akkamii?
19 Harreen bosonaa lafa onaa keessatti booji'amtuu leencaa akka ta'e, sooreyyinis hiyyeessa ni nyaatu.
20 Warri of tuultoanni gad of deebisuu jibban, sooressi akkasuma hiyyeessa ni jibbu.
21 Sooressi kufaatii jalqabu michoota isaatiin ni qabama, hiyyeessi garuu michoota isaatiin ni gatama.
22 Sooressi tokko yommuu kufe gargaartota baay'ee qaba; inni ogummaadhaan dubbate, iddoo qabaachuus hin dandeenye.
23 Sooressi tokko yommuu dubbatu, namni hundinuu arraba isaa qabatee, kunoo, wanta dubbatu duumessatti ol guddisu; yoo gufates isa kuffisuuf ni gargaaru.
24 Qabeenyi nama cubbuu hin qabneef gaarii dha, hiyyummaan immoo afaan warra Waaqayyoon hin sodaanne keessatti hamaa dha.
25 Garaa namaa gaariis ta'e hamaa fuula isaa in jijjiirra;
26 Fuulli gammachuu mallattoo garaa badhaadhina qabuu ti; fakkeenya keessaa bahuunis hojii sammuu nama dadhabsiisudha.

BOQONNAA 14

1 Namni afaan isaatiin hin ciccitamne, cubbuu baay'eedhaan kan hin ciccitamne eebbifamaa dha.
2 Namni qalbiin isaa isa hin murteessine, abdii gooftaa irraa kan hin kufne eebbifamaa dha.
3 Badhaadhummaan nama hamaadhaaf hin tolu;
4 Namni lubbuu ofii gowwomsee walitti qabu, warra kaaniif walitti qaba, inni qabeenya isaa jeequmsaan in baasa.
5 Namni ofii isaatiif hamaa ta'e, eenyuuf gaarii ta'a? qabeenya isaatti hin gammadu.
6 Nama ofitti hinaafu caalaa hamaan hin jiru; kunis bu'aa jal'ina isaati.
7 Gaarii yoo hojjete immoo utuu hin fedhin ni raawwata; dhuma irrattis hammeenya isaa ni labsa.
8 Namni hinaaffaan ija hamaa qaba; fuula isaa garagalcha, namootas ni tuffa.
9 Nama kajeelaan ijji isaa qooda isaatti hin quufu; jal'inni nama hamaa immoo lubbuu isaa ni gogsa.
10 Ijji hamaan buddeena isaa ni inaafa, inni minjaala isaa irrattis nama hamaa dha.
11 Yaa ilma koo, akka dandeettii keetiitti waan gaarii ofii keetiif hojjedhu, aarsaa isaa isa malu Goofaa kenni.
12 Duuti yeroo dheeraa akka hin dhufne, kakuun awwaalichaas akka sitti hin mul'anne yaadadhu.
13 Osoo hin du'iin dura michuu keetiif waan gaarii hojjedhu, akka dandeetti keettis harka kee diriirsitee isaaf kenni.
14 Guyyaa gaarii of hin gowwoomsin, qoodni hawwii gaariis si hin darbiin.
15 Dhiphina kee nama biraatiif hin dhiistu ree? carraaqqiin kees carraan akka qoodamtu?
16 Lubbuu kee kenni, fudhadhu, qulqulleessi; sababiin isaas awwaala keessatti nyaata mi'aawaa barbaaduun hin jiru.
17 Kakuun jalqabarraa kaasee, "Ati du'a ni duuta" waan ta'eef, foon hundinuu akka uffataatti ni dullooma.
18 Akkuma baala magariisa muka furdaa irratti argamu, gariin ni kufa, kaan immoo ni guddatu; dhaloonni foonii fi dhiigaas akkasuma, tokko dhuma ni dhufa, kaan immoo ni dhalata.
19 Hojiin hundinuu ni manca'a, ni bada, inni hojjetanis waliin in deema.
20 Namni ogummaadhaan wanta gaarii irratti xiinxalu, hubannaa isaatiin immoo waa'ee qulqullootaa kan yaadu eebbifamaa dha.
21 Namni karaa ishee garaa isaa keessatti ilaalu iccitii ishee keessattis hubannoo ni qabaata.
22 Akka nama hordoftuutti ishee duukaa deemi, karaa ishii irrattis of eeggadhu.
23 Namni foddoo ishii irratti qoosaa godhu balbala ishii irrattis ni dhaggeeffata.
24 Namni mana ishii biratti buufatu dallaa ishii irrattis qaccee ni hidha.
25 Inni dunkaana isaa isheetti dhihoo in dhaaba, bakka wanti gaariin itti argamu keessas ni buufa.
26 Ijoollee isaa gaaddisa ishii jala in kaa'a, damee ishii jalas in buufa.
27 Ishiin ho'a irraa in haguugama, ulfina ishee keessas in jiraata.

BOQONNAA 15

- 1 Namni Waaqayyoon sodaatu waan gaarii in hojjeta, namni seera beekus ishii in argata.
- 2 Akka haadhatis isa qunnamtee akka haadha manaa durba irraa heerumteetti isa simatti.
- 3 Isheen buddeena hubannaa isa nyaachifti, bishaan ogummaas akka dhuguuf ni kenniti.
- 4 Inni ishii irra ni hafa, hin socho'us; ishee irrattis ni hirkata, hin qaanfatu.
- 5 Ollaa isaa irra ol isa in ol qabdi, waldaa gidduuttis afaan isaa ni banti.
- 6 Inni gammachuu fi gonfoo gammachuu ni argata, isheen immoo maqaa bara baraa akka isa dhaaltu ni gooti.
- 7 Namoonni gowwoonni garuu ishii hin ga'an, cubbamoonnis ishii hin argan.
- 8 Isheen of tuuluu irraa fagaattee jirti, namoonni sobduunis ishee yaadachuu hin danda'an.
- 9 Galanni nama cubbamaa ta'e keessaa isa gooftaan waan hin ergamneef, galatni isaaf hin ta'u.
- 10 Galanni ogummaadhaan in dubbatama, Gooftaan immoo ni badhaasa.
- 11 Wanta inni jibbu gochuun si hin barbaachisu, 'Ani kanan kufe karaa Gooftaati' hin jedhin.
- 12 Namichi cubbamaa isa hin barbaachisu waan ta'eef, 'Inni na jal'ise hin jedhin.
- 13 Gooftaan wanta jibbisiisoo hundumaa ni jibba; warri Waaqayyoon sodaatanis hin jaallatan.
- 14 Inni ofii isaatii jalqabarraa kaasee nama uume, harka gorsa isaa keessattis isa dhiise;
- 15 Yoo feete, abboommii eeguu fi amanamummaa fudhatama qabu raawwachuu.
- 16 Inni ibiddaa fi bishaan fuuldura kee kaa'eera, akka ati barbaaddetti harka kee diriirsi.
- 17 Dura namni lubbuu fi duuti jira; kan isaaf tolus ni kennamaaf.
- 18 Ogummaan Gooftaa guddaa dha, humnaan jabaa dha, waan hundumaas ni ilaala.
- 19 Iji isaa warra isa sodaatan irratti in ilaala, hojii namaa hundumaas ni beeka.
- 20 Nama hamaa akka hojjetu hin ajajne, cubbuu hojjechuus hayyama hin kennine.

BOQONNAA 16

- 1 Ijoolllee bu'aa hin qabne baay'ee hin hawwinaa, ilmaan Waaqayyoon hin sodaannettis hin gammadinaa.
- 2 Yoo baay'atan iyyuu, sodaan Gooftaa isaanii wajjin yoo ta'e malee, isaanitti hin gammadin.
- 3 Jireenya isaaniitti hin amanatin, baay'ina isaanis hin kabajan; warra Waaqayyoon hin sodaanne qabaachuu irra, ijoolllee malee du'uu wayya.
- 4 Nama hubannaa qabuun magaalattiin in guutamti;
- 5 Wantoota akkasii baay'ee ija kootiin argeera, gurri koos waan kana caalu dhaga'eera.
- 6 Waldaa warra Waaqayyoon hin sodaanne keessatti ibiddi ni boba'a; saba finxaaleyyii keessattis dheekkamsi ibiddaan gubama.
- 7 Inni warra dullooman warra humna gowwummaa isaaniitiin kufaniif hin tasgabboofne.
- 8 Iddoo Loox keessa jiraatus hin dhiisne, of tuulummaa isaaniitiin isaan jibbu malee.

9 Inni namoota badiisa cubbuu isaaniitiin fudhataman hin mararfanne.

- 10 Namoonni miilaan miilaan lakkaa'aman kuma dhibba ja'a lakkaa'aman, warri garaa jabaatanii walitti qabamanis.
- 11 Namoota keessaa namni morma jabaate tokko yoo jiraate, araari fi dheekkamsi isaa wajjin waan jiruuf, utuu hin adabamin yoo miliqe ajaa'iba; dhiifama gochuuf, mufannaa dhangalaasuufis humna qaba.
- 12 Araari isaa akkuma guddaa ta'e, sirreeffamni isaas akkasuma;
- 13 Cubbamaan boojuu isaa wajjin hin bahu, obsi nama Waaqayyoon sodaatus hin badu.
- 14 Namni hundinuu akka hojii isaatti in argata.
- 15 Gooftaan Fara'oon akka isa hin beekneef jabeessee, hojiin humna isaa biyya lafaa biratti akka beekamuuf.
- 16 Araari isaa uumama hundumaatti mul'ata; ifa isaa dukkana irraas cimsee adda baaseera.
- 17 Ani Gooftaa jalaa nan dhoksa hin jedhiin, namni gubbaadhaa na yaadatu? Namoota baay'ee gidduutti hin yaadatamu, lubbuun koo uumamtoota lakkoofsa hin qabne akkasii keessaa maali?
- 18 Kunoo, samiin, samiin samii, gadi fageenyi, lafti, wanti achi keessa jiru hundinuu yeroo inni daawwatu ni socho'a.
- 19 Gooftaan yommuu isaan ilaalu gaarreen fi hundeen lafaa raafamuudhaan in raafamu.
- 20 Garaan tokko illee wantoota kana akka gaariitti yaaduu hin danda'u;
- 21 Hojiin isaa harki caalaan dhokataa waan ta'eef, obomboleettii namni tokko illee arguu hin dandeenyedha.
- 22 Hojii haqaa isaa eenyutu labsuu danda'a? moo eenyutu isaan obsuu danda'a? sababni isaas kakuun isaa fagoo waan ta'eef, qormaanni waan hundumaa dhuma irratti in jira.
- 23 Namni hubannaa dhabe waan waa'ee hin baafne ni yaada, gowwaan dogoggoraan immoo gowwummaa in yaada.
- 24 Ilma koo na dhaggeeffadhu, beekumsa baradhu, dubbii koos garaa keetiin mallatteessi.
- 25 Barumsa ulfaatinaan nan argisiisa, beekumsa isaas sirriitti nan hima.
- 26 Hojiin Gooftaa jalqabarraa kaasee firdiidhaan in raawwatama, yeroo inni hojjete irraa kaasee kutaa isaa ni baase.
- 27 Inni hojii isaa bara baraan miidhagse, dhaloota hundumaattis angafa isaanii harka isaa keessa jira;
- 28 Isaan keessaa tokko illee nama biraa hin gufachiisu, yoomiyyuu dubbii isaa hin cabsan.
- 29 Kana booda Gooftaan lafa ilaalee eebba isaatiin guute.
- 30 Lubbu qabeeyyii gosa hundumaan fuula isaa haguugee jira; deebi'aniis gara isaatti ni deebi'u.

BOQONNAA 17

- 1 Gooftaan nama lafa irraa uume, deebi'ee gara isheetti jijjiire.
- 2 Guyyoota muraasa, yeroo gabaabaa, akkasumas wantoota keessa jiran irratti aangoo isaaniif kenne.
- 3 Inni ofuma isaaniitti jabinaan isaan kenne, akka bifa isaattis isaan in tolche;
- 4 Nama sodaa foon hundumaa irra kaa'ee, bineensotaa fi simbirroota irrattis aangoo isaaf kenne.

5 Fayyadama hojiiwwan Gooftaa shanan argatan, bakka ja'ffaatti immoo hubannoo isaaniif kenne, haasaa torbaffaa irratti immoo hiikkaa yaada isaaf kenne.

6 Gorsii, arraba, iji, gurra, garaa, hubannaa isaaniif kenne.

7 Beekumsa hubannootiin isaan guutee, gaarii fi hamaa isaanitti argisiise.

8 Guddina hojii isaa isaanitti argisiisuuf ija isaa garaa isaanii irratti kaa'e.

9 Hojii isaa hubannaadhaan akka ibsaniif, gocha dinqisiisaa isaatiin bara baraan akka of jajan isaan kenne.

10 Warri filataman immoo maqaa isaa isa qulqulluu in galateeffatu.

11 Kana malees beekumsa, seera jireenyaas dhaala isaaniif kenne.

12 Isaan wajjin kakuu bara baraa gale, firdii isaas isaanitti argisiise.

13 Ijii isaanii ulfina isaa arge, gurri isaaniiis sagalee isaa isa ulfina qabeessa in dhaga'e.

14 Innis, "Qajeelummaa hundumaa irraa of eeggadhaa; tokkoon tokkoon namaas waa'ee ollaa isaa abboommii ni kenne.

15 Karaan isaanii yeroo hundumaa isa dura jira, ija isaa jalaas hin dhokatu.

16 Namni hundinuu dargaggummaa isaatii kaasee hammeenyaaf kennama; akkasumas dhagaadhaaf garaa foon ofii isaaniif gochuu hin dandeenye.

17 Saboonni guutummaa lafaa qoqqooduun saba hundumaa irratti bulchaa tokko kaa'eera; Israa'el garuu qooda Gooftaa ti.

18 Inni angafa isaa ta'ee adabbiidhaan in soorata, ifa jaalala isaaf kennuunis isa hin dhiisu.

19 Kanaaf hojiin isaanii hundinuu akka aduu fuula isaa duratti, iji isaas yeroo hundumaa karaa isaanii irratti in ilaala.

20 Cubbuun isaanii hundinuu fuula Gooftaa duratti garuu, hojiin isaanii inni jal'aan tokko illee isa jalaa hin dhokatu

21 Gooftaan garuu gara laafessa waan ta'eef, hojii isaa waan beekuuf, isaan hin dhiisne, isaan hin dhiisne.

22 Sadaqni namaa akka mallattoo isaa ti, hojii gaarii namaas akka abaaboo ijaa ni eega, ilmaan isaa fi ijoollee durbaa isaas qalbii diddiirrannaa ni kenna.

23 Booda ka'ee badhaasa isaaniif kenna, gatii isaaniiis mataa isaanii irratti ni kenna.

24 Warra qalbii geddaratan garuu akka deebi'an isaaniif kenne, warra obsaan dadhabanis ni jajjabeesse.

25 Gara Gooftaatti deebi'i, cubbuu kees dhiisi, kadhannaa kee fuula isaa duratti godhi, mufachiisi immoo xiqqeessi.

26 Inni dukkana keessaa gara ifa fayyaatti si geessa, wanta jibbisiisoos cimsitee jibbita waan ta'eef, gara isa hundumaa ol ta'etti deebi'i, jal'ina irraas deebi'i.

27 Warra jiraatanii fi galateeffatan dhiisee eenyutu awwaala keessatti isa hundumaa ol ta'e galateeffata?

28 Galateeffannaan akka nama hin jirretti, warra du'an keessaa ni bada;

29 Gaarummaan Waaqayyo gooftaa keenyaa, gara laafinni inni warra qulqullummaadhaan gara isaatti deebi'aniif akkam guddaadha!

30 Ilmi namaa kan hin duune waan hin taaneef, wanti hundinuu namoota keessa ta'uu hin danda'u.

31 Aduu caalaa maaltu ifa? amma iyyuu ifni isaa ni bada; fooniifi dhiigni immoo hamaa ni yaada.

32 Humna olka'iinsa samii ni ilaala; namoonni hundinuus lafaa fi asheeta qofa.

BOQONNAA 18

1 Inni bara baraan jiraatu Walumaa galatti waan hundumaa uume.

2 Gooftaan tokkicha qajeelaa dha, isa malee kan biraa hin jiru;

3 Inni harka isaatiin biyya lafaa bulcha, wanti hundinuu fedha isaaf abboommama;

4 Hojii isaa akka labsuuf eenyuuf aangoo kenne? gocha isaa isa kabajamaa eenyutu arga?

5 Humna ulfina isaa eenyutu lakkaa'a? araara isaas eenyutu hima?

6 Hojii dinqisiisaa Gooftaan hojjete tokko illee isaan irraa hin fudhatamu, wanti tokko illee isaanitti hin kaa'amu, lafti isaaniiis adda baafamuu hin danda'u.

7 Namni tokko yommuu raawwate, in jalqaba; yeroo dhiisus ni shakka.

8 Namni maali, maaliif tajaajila? gaariin isaa maali, hammeenyi isaas maali?

9 Lakkoofsi guyyaa nama tokkoo yoo baay'ate waggaa dhibba.

10 Akka cophaa bishaanii gara galaanaatti, akka dhagaa cirrachatti; waggoonni kuma tokkos hanga guyyoota bara baraatti akkasuma.

11 Kanaaf Waaqayyo isaanitti obsa, araara isaas isaanitti dhangalaasa.

12 Inni dhumni isaanii hamaa akka ta'e argee hubate; kanaaf gara laafina isaa baay'ise.

13 Araarri namaa nama ollaa isaatiif in ta'a; araarri Gooftaa garuu foon hundumaa irra jira, inni in ceepha'a, ni guddisa, ni barsiisa, ni deebisa, akka tiksee tuuta isaa ni deebisa.

14 Warra adabbii fudhatanii fi firdii isaa ciminaan barbaadaniif ni araara.

15 Ilma koo, hojii kee isa gaarii hin xureessin, wanta tokkos yommuu kennitu dubbii namatti hin tolle hin dubbatin.

16 Bokkaan ho'a hin arrabsuu? akkasuma jechi kennaa caala.

17 Kunoo, kennaa caalaa dubbiin tokko mitii? garuu lamaan isaaniyyuu nama tolaa wajjin jiru.

18 Gowwaan ni ceepha'a, kennaan nama hinaaffaanis ija in balleessa.

19 Dubbachuu kee dura baradhu, physick fayyadami yookaan yoom iyyuu dhukkubsattee.

20 Firdiin dura of qoradhu, guyyaa arrabsoottis araara in argatta.

21 Dhukkubsachuu kee dura of gad of deebisi, yeroo cubbuuttis qalbii diddiirrannaa agarsiisi.

22 Yeroo isaatti waadaa kee akka hin raawwanne wanti si hin gufachiisin, qajeelaa ta'uuf hamma du'aattis hin tursiin.

23 Kadhachuu kee dura of qopheessi; akka nama Gooftaa qorutti hin ta'inaa.

24 Dheekkamsa dhuma irratti dhufuu fi yeroo haaloo ba'uu, yeroo inni fuula isaa garagalchu yaadi.

25 Yommuu ga'u, yeroo beelaa yaadadhu;

26 Ganama irraa kaasee hanga galgalaatti yeroon ni jijjiirama, wanti hundinuu yeroo dhiyootti Yihowaa duratti raawwatama.

27 Namni ogeessi waan hundumaa in sodaata, guyyaa cubbuu hojjetes yakka irraa in of eeggata, gowwaan garuu yeroo hin eegu.

28 Namni hubannaa qabu hundinuu ogummaa ni beeka, nama ishee argate immoo ni galateeffata.

29 Warri dubbii irratti hubannaa qabanis ofii isaanii ogeeyyii ta'anii fakkeenya gaarii dhangalaasaniiru.
30 Fedhii kee irraa of qusadhu malee, fedhii kee duukaa hin deemiin.
31 Lubbuu kee hawwii ishee gammachiisu yoo kennite, diinota kee warra si arrabsan biratti kolfa si gooti.
32 Gammachuu baay'eetti hin gammadinaa, gatii isaattis hin hidhaminaa.
33 Boorsaa kee keessaa homaa utuu hin qabaatin, liqeeffachuudhaan affeerraa kadhataa hin taasisin;

BOQONNAA 19

1 Namni dadhabaan A machaa'uuf kenname soorressa hin ta'u;
2 Wayinii fi dubartoonni dhiirota hubannaa qaban akka kuffisan in godhu, namni sagaagaltootatti maxxane immoo gara jabeessa in ta'a.
3 Awwaannisni fi raammoon hambaa isa godha, namni ija jabaatu immoo ni fudhatama.
4 Namni galata kennuuf ariifatu yaada salphaadha; namni cubbuu hojjetes lubbuu isaa irratti in balleessa.
5 Namni hammeenyaatti gammadu in faradama, namni gammachuu mormu garuu lubbuu isaa gonfoo godha.
6 Namni arraba isaa bulchuu danda'u waldhabdee tokko malee in jiraata; namni dubbii jibbu immoo hammeenyi ni xiqqaata.
7 Waan sitti himame nama biraatti hin shaakaliin, kana caalaas yoomiyyuu hin mudatu.
8 Michuus ta'e diinaaf haa ta'u, waa'ee jireenya namoota kaanii hin dubbatin; mufannaa malee yoo dandeesse immoo isaan hin mul'isiin.
9 Inni si dhaga'ee si eegeera, yeroon ga'us si jibba.
10 Dubbiin yoo dhageesse, si wajjin haa du'u; ija jabaadhus, si hin dhooftu.
11 Gowwaan akka dubartii mucaa deesseetti dubbii tokkoon ni da'a.
12 Akkuma xiyya qoma namaatti maxxanu, dubbiin garaa gowwaa keessa jira.
13 Hiriya tokko gorsi, inni hin raawwanne ta'uu danda'a;
14 Hiriya kee gorsi, tarii inni hin dubbanne ta'a;
15 Hiriya gorsi, yeroo baay'ee arrabsoodha, oduu durii hundumaas hin amanin.
16 Garaa isaa irraa kan hin taane garuu kan dubbatu jira; namni arraba isaatiin hin mufachiifne eenyu?
17 Ollaa kee doorsisuun dura gorsi; utuu hin aarin, seera isa hundumaa ol ta'eef bakka kenni.
18 Gooftaa sodaachuun tarkaanfii jalqabaa isa biratti fudhatama argachuuf, ogummaan immoo jaalala isaa argatti.
19 Abboommii gooftaa beekuun barumsa jireenyaati, warri wanta isa gammachiisu hojjetanis firii muka hin duune ni argatu.
20 Waaqayyoon sodaachuun ogummaa hunduu; ogummaa hundumaa keessattis raawwiin seera, fi beekumsi humna hundumaa ni jira.
21 Garbichi tokko gooftaa isaatiin, 'Ani wanta sitti tolu hin hojjedhu; booda kana yoo raawwate iyyuu, nama isa sooru ni aarsa.
22 Hammeenya beekuun ogummaa miti, yeroo kam iyyuu gorsa cubbamootaaf of eeggannoo miti.
23 Hammeenyi tokko, jibbisiisaan immoo ni jira; gowwaan immoo ogummaa dhabee jira.

24 Namni hubannaa xinnoo qabuu fi Waaqayyoon sodaatu, nama ogummaa baay'ee qabuu fi seera isa hundumaa irra ol ta'e cabsu caalaa in caala.
25 Haxxummaan gaariin ni jira, innis jal'aa dha; firdii mul'isuuf kan garagalee jirus jira; namni ogeessi firdii irratti qajeelaa ta'es jira.
26 Namni hamaan tokko gaddaadhaan mataa isaa gadi fannifame jira; keessa isaatti garuu gowwoomsaan guutameera, .
27 Fuula isaa gadi darbatee, akka waan inni hin dhageenyeetti godhee;
28 Humna dhabuudhaan cubbuu hojjechuu irraa yoo gufate, carraa argate garuu hamaa ni hojjeta.
29 Namni yommuu isa argitu ilaalcha isaatiin, nama hubannaa qabu immoo fuula isaatiin beekamuu danda'a.
30 Uffanni namaa, garmalee kolfuu fi deemsii isaa maal akka ta'e argisiisa.

BOQONNAA 20

1 Arrabni hin tolle ni jira, ammas namni tokko arraba isaa qabatee ogeessa dha.
2 Dhoksaan dheekkamuu irra, ceepha'uun baay'ee gaarii dha, namni balleessaa isaa himate immoo miidhaa irraa in eegama.
3 Yommuu si ceepha'u, qalbii diddiirrannaa argisiisuun akkam gaarii dha! akkasitti cubbuu fedhiidhaan raawwate ni jalaa baata.
4 Akkuma kajeellaan nama durba tokko daraaraa balleessuuf qabu; inni firdii cimaadhaan raawwatus akkasuma.
5 Kan callisee ogeessa ta'ee argama, kan biraan immoo dubbii baay'eedhaan jibbamaa in ta'a.
6 Namni tokko deebii kennuu waan hin qabneef arraba isaa qabata;
7 Namni ogeessi hamma carraa argatutti arraba isaa ni qabata;
8 Namni dubbii baay'ee dubbatu ni jibbama; namni aboo ofitti fudhatu ni jibbama.
9 Cubbamaan wanta hamaa irratti milkaa'ina gaarii argatu jira; bu'aan gara kasaaraatti jijjiiramus jira.
10 Kennaan siif hin fayyadne jira; kennaan gatiin isaa dachaa ta'es jira.
11 Ulfina irraa kan ka'e gad of deebisuun ni jira; kan mataa isaa lafa gadi aanaa irraa ol kaasus jira.
12 Kan baay'ee xinnoodhaan bitee dachaa torba deebifatu jira.
13 Namni ogeessi dubbii isaatiin jaalatamaadha, ayyaanni gowwootaa garuu in dhangala'a.
14 Kennaan gowwaa yommuu qabaatu waan gaarii siif hin godhu; inni waan baay'ee nama tokkoof fudhachuuf waan in eeggatuuf, barbaachisummaa isaatiif kan hinaafus hin ta'u.
15 Inni xinnoo kenna, baay'ee in arrabsa; akka nama iyyituutti afaan isaa bana; har'a liqeessa, boru deebi'ee in kadhata;
16 Gowwaan, "Ani michuu hin qabu, hojii gaarii hojjedhu hundumaaf galata hin qabu, warri buddeena koo nyaatanis natti hamaa in dubbatu" jedha.
17 Yeroo meeqa, meeqa irrattis ni tuffatama! sababni isaas inni maal qabaachuu akka qabu sirriitti hin beeku; akka waan hin qabneettis hunduu isaaf tokkodha.
18 Daandii irra ciccituun arrabaan liqimfamuu irra wayya;

19 Oduu durii waqtii hin qabne yeroo hundumaa afaan warra hin beekne keessa ni jiraata.
 20 Murtiin ogummaa qabu afaan gowwaa keessaa yommuu bahu ni fudhatama; sababiin isaas yeroo isaatti hin dubbatu.
 21 Hanqinaan cubbuu akka hin hojjenne kan danqu jira, yommuu boqotus hin rifatu.
 22 Nama qaana'udhaan lubbuu ofii balleessu, nama fudhachuudhaan of kuffisu jira.
 23 Salphinni michuu isaatiif abdii kan kennu, waa malee diina isaa kan godhu jira.
 24 Sobni nama irratti xuraa'aa dha, garuu yeroo hundumaa afaan warra hin barsiifamne keessa jira.
 25 Nama soba barate caalaa hattuun ni caala, lamaan isaanii iyyuu hambaadhaaf badiisa in argatu.
 26 Amalli sobduu ulfina kan hin qabne dha, salphinni isaas yeroo hundumaa isa bira jira.
 27 Namni ogeessi dubbii isaatiin ulfina in guddisa, hubannaa qabus namoota gurguddoo in gammachiisa.
 28 Namni lafa isaa qotu tuullaa isaa ni guddisa, namni namoota gurguddoo gammachiisu immoo yakka isaatiif dhiifama in argata.
 29 Kennaan fi kennaawwan ogeessaa ija jaamsa, afaan isaas akka inni ceepha'uu hin dandeenyetti ni dhaaba.
 30 Ogummaan dhokatee, qabeenyi walitti qabame, isaan lamaan keessaa bu'aan maali?
 31 Nama ogummaa isaa dhoksu caalaa gowwummaa isaa dhoksu ni caala.
 32 Nama geggeessaa malee jireenya isaa geggeessu caalaa gooftaa barbaaduu irratti obsa barbaachisu ni caala.

BOQONNAA 21

1 Ilma koo cubbuu hojjetee? kana booda akkas hin godhin, cubbuu kee isa duraatiif dhiifama gaafadhu malee.
 2 Cubbuu irraa akka fuula bofaatti baqadhu;
 3 Jallinni hundinuu akka billaa qara lamaa, madaan isaa fayyuu hin dandeenye ti.
 4 Sodaachisuu fi wanta hamaa hojjechuun qabeenya ni balleessa;
 5 Kadhannaan afaan hiyyeessaa keessaa bahu gurra Waaqayyoo in ga'a, firdiin isaas dafee in dhufa.
 6 Namni ceepha'uu jibbu karaa cubbamootaa irra jira, namni Gooftaa sodaatu garuu garaa isaa irraa gara deebi'a.
 7 Namni dubbii beeku fagoo fi dhihootti beekama; namni hubannaa qabu garuu yoom akka liqimfamu ni beeka.
 8 Namni qarshii namoota biroottiin mana isaa ijaaru, akka nama awwaala awwaalchaaf dhagaa ofitti walitti qabuu ti.
 9 Waldaan warra jal'ootaa akka harkisaa walitti marfamee ti, dhumni isaanis abidda ibiddaa isaan balleessuuf ni ta'a.
 10 Karaan cubbamootaa dhagaadhaan ifa ta'a, dhuma isaa irratti garuu boolli si'ool ni jira.
 11 Namni seera gooftaa eegu hubannaa isaa ni argata, Waaqayyoon sodaachuun immoo ogummaadha.
 12 Namni ogeessa hin taane hin barsiifamu, ogummaan hadhaa'ummaa baay'isu garuu jira.
 13 Beekumsi nama ogeessa akka bishaan badiisaa in baay'ata, gorsi isaas akka burqaa jireenyaa qulqulluu ti.
 14 Keessi gowwaa akka mi'a cabee ti, hamma lubbuun jirutti beekumsa tokkollee hin qabatu.
 15 Namni ogummaa qabu tokko dubbii ogummaa yoo dhaga'e, ni galateeffata, itti dabalee in dabalata;
 16 Dubbachuun gowwaa karaa irratti ba'aa akka ta'e, ayyaanni garuu funyaan ogeeyyii keessatti ni argama.

17 Isaan afaan ogeessa waldaa keessa jiruu ni gaafatu, dubbii isaas garaa isaanii keessatti ni xiinxalu.
 18 Akkuma manni diigame gowwaaf ogummaan akkasuma;
 19 Barumsi gowwootaaf akka hidhaa miilaatti, akka hidhaa harka mirgaa ti.
 20 Gowwaan kolfaa sagalee isaa ol kaasa; namni ogeessi garuu xiqqoo kolfa.
 21 Barumsi nama ogeessaaf akka faaya warqee, akka mi'a harka mirgaa irrattis akka mi'a harkaa ti.
 22 Miilli nama gowwaa dafee mana olla isaa keessa seena, namni qaroo ta'e garuu isatti ni qaana'a.
 23 Gowwaan balbala mana keessaa in ilaala, inni akka gaariitti guddifame garuu ala ni dhaabata.
 24 Nama balbala irratti dhaggeeffachuun gara jabina, namni ogeessi garuu salphina isaatiin ni gadda.
 25 Funyaan warra dubbattootaa waan isaan hin ilaalle ni hima;
 26 Garaan gowwootaa afaan isaanii keessa jira, afaan ogeeyyii garuu garaa isaanii keessa jira.
 27 Namni Waaqayyoon hin sodaanne Seexana yommuu abaaru, lubbuu ofii in abaara.
 28 Namni hasaasu lubbuu ofii xureessa, bakka jiraatu hundumaattis ni jibbama.

BOQONNAA 22

1 Namichi dadhabaan dhagaa xuraa'aa wajjin wal bira qaba, namni hundinuu salphina isaaf isa ni qoosu.
 2 Namichi dadhabaan xuraa'aa boolla xuraa'aa wajjin wal bira qaba, namni isa ol kaasu hundi harka isaa ni raasa.
 3 Namni hamaan guddifate abbaa isaa isa dhaleef salphina, intalli gowwaan immoo dhabamti.
 4 Intalli ogeettiin abbaa manaa ishiidhaaf dhaala ni fiddi, isheen amanamummaa dhabe jiraattu garuu ulfaatina abbaa ishee ti.
 5 Ishiin ija jabaattu abbaa ishee fi abbaa manaa ishee ni salphifti, isaan lamaan garuu ishee ni tuffatu.
 6 Oduu durii yeroon isaa darbe akka muuziqaa gaddaa ti, garuu dhahaan fi ogummaa sirreessuu gonkumaa yeroon hin darbu.
 7 Namni gowwaa barsiisu akka nama qodaa suphee walitti maxxanu, akka nama hirriba gaarii irraa nama dammaqsu ti.
 8 Namni gowwaatti oduu dubbatu hirriba keessa in dubbata;
 9 Ijoolleen amanamummaadhaan yoo jiraatan, fi qabeenya yoo qabaatan, gad of deebisuu warra isaanii ni haguugu.
 10 Ijoolleen garuu of tuuluudhaan, tuffii fi guddifachaa dhabuudhaan, kabaja firoota isaanii ni xureessa.
 11 Nama du'eef boo'aa, inni ifa waan dhabeef, gowwaadhaaf boo'aa, inni hubannaa waan dhabeef, du'eef boo'aa xiqqeessaa, inni boqonnaa irra jira;
 12 Namoonni guyyaa torba nama du'eef ni gaddan; gowwaa fi nama Waaqayyoon hin sodaanne garuu bara jireenya isaa hundumaatti.
 13 Gowwaa wajjin baay'ee hin dubbatin, nama hubannaa hin qabne biras hin dhaqiin, rakkina akka si mudatuuf, gowwummaa isaatiinis gonkumaa akka hin xureessineef isa irraa of eeggadhu, isa irraa fagaadhu, boqonnaas ni argatta, gonkumaa hin argamtu maraatummaadhaan kan dhiphate.
 14 Liidii caalaa maaltu ulfaata? gowwaa malee maqaan isaa maali?
 15 Cirrachi, soogidda, fi sibiilli baay'ee, nama hubannoo hin qabne caalaa, baachuuf salphaadha.

16 Akkuma mukaan gamoo keessatti hidhamee fi walitti hidhamee raafamuudhaan hiikkamuu hin dandeenye;
 17 Garaan yaada hubannoo irratti qubate akka dallaa galma manaa irratti pilaastirii bareedaa ta'a.
 18 Bakka olka'aa irratti kan kaa'ame gonkumaa qilleensa dura hin dhaabbatu, kanaaf garaan sodaa gowwaa yaadame sodaa kamiyyuu dura dhaabbachuu hin danda'u.
 19 Namni ija qorru imimmaan ni boba'a;
 20 Namni simbirrootatti dhagaa darbatu isaan balleessa, michuu isaa arrabsu immoo michummaa in cabsa.
 21 Michuu kee irratti billaa yoo harkifte iyyuu, abdii hin kutin, gaarummaan deebi'uu waan danda'uuf.
 22 Michuu kee irratti afaan kee yoo bante, hin sodaatin; sababni isaas, araari jiraachuu danda'a: arrabsoo, yookaan of tuuluu, yookaan iccitii ibsuu yookaan madaa gantummaa malee;
 23 Nama kee hiyyummaa isaatti amanamaa ta'i, badhaadhina isaatti akka gammaddu, yeroo rakkina isaatti jabaadhu : sooressa dinqisiifannaa keessatti argamuuf gowwaa ta'es.
 24 Akkuma danfaa fi aari ibiddaa ibidda dura deemu; dhiiga dura akkasitti arrabsa.
 25 Michuu koo falmachuuf hin qaana'u; akkasumas isa jalaa of hin dhoksu.
 26 Wanti hamaan tokko illee karaa isaatiin yoo na mudate, namni kana dhaga'u hundinuu isa irraa ni of eeggata.
 27 Ani akka tasaa isaan biratti akkan hin kufneef, arrabni koos akka na hin balleessine eenyutu waardiyyaa afaan koo duratti, chaappaa ogummaas funyaan koo irratti kaa'a?

BOQONNAA 23

1 Yaa Gooftaa, Abbaa fi Bulchaa jireenya koo guutuu, gorsa isaaniitti na hin dhiisin, isaan biras akkan hin kufne.
 2 Yaada koo irratti dha'icha, adabni ogummaa garaa koo irratti eenyutu kaa'a? wallaalummaa kootiif akka na hin dhiisne, cubbuu koo biras akka hin darbine;
 3 Wallaalummaan koo akka hin baay'anne, cubbuun koos hamma badiisa kootti akka hin baay'anne, mormitoota koo duratti akkan hin kufneef, diinni koos abdiin isaa araara kee irraa fagaate natti hin gammadu.
 4 Yaa Gooftaa, Abbaa fi Waaqayyo jireenya koo, yeroo hundumaa yaada of tuulummaadhaan garboota kee irraa garagalchi malee, ija of tuulummaa natti hin ilaalin.
 5 Abdii waa'ee hin baafnee fi hawwii hin qabne ana irraa garagalchi, nama yeroo hundumaa si tajaajiluuf hawwu ol in qabatta.
 6 Araadni garaa fi fedhiin foonii na hin qabatin; garbicha kee immoo yaada garaa hin qabnetti natti hin kenniin.
 7 Yaa ijoollee adabbii afaanii dhaga'aa, namni isa eegu yoomiyyuu funyaan isaa keessatti hin fudhatamu.
 8 Cubbamaan gowwummaa isaa keessatti in hafa, namni hamaa dubbatus of tuuluun gowwummaa isaatiin in kufa.
 9 Afaan kee kakachuu hin baratin; akkasumas maqaa isa qulqulluu moggaasuuf of hin fayyadamin.
 10 Garbichi yeroo hundumaa reebamu mallattoo bifa diimaa malee hin ta'u;
 11 Namni dhaadannoo baay'ee dubbate jal'inaan in guutama, dha'ichis mana isaa keessaa gonkumaa hin ba'u, yoo balleesse cubbuun isaa isa irratti in ta'a; akkasumaan yoo kakate qulqulluu hin ta'u, manni isaa garuu balaadhaan ni guutama.

12 Dubbiin du'aan uffate tokko jira: Waaqayyo dhaala Yaaqoob keessatti akka hin argamne haa kennu; sababni isaas, wanti akkasii hundinuu warra Waaqayyoon sodaatan irraa ni fagaatu, cubbuu isaanii keessattis hin gulufan.
 13 Dubbiin cubbuu achi keessa waan jiruuf, afaan kee dhaadachuutti hin fayyadamin.
 14 Yeroo namoota gurguddoo gidduu teesse abbaa kee fi haadha kee yaadadhu. Isaan duratti hin dagatin, akkasitti ati aadaa keetiin gowwaa taata, osoo hin dhalatin hawwi, guyyaa dhaloota kees isaan abaari.
 15 Namni dubbii arrabsoo barate bara jireenya isaa hundumaatti gonkumaa hin haaromfamu.
 16 Namoonni gosa lama cubbuu baay'isu, inni sadaffaan immoo dheekkamsa ni fida: sammuun ho'aan akka ibidda boba'aa ti, hamma dhumutti gonkumaa hin dhaamu; abidda.
 17 Nama ejjituutti buddeenni hundi mi'aawaa dha, hamma du'utti hin dhiisu.
 18 Namichi gaa'ela diigu, "Eenyutu na argu?" Dukkanaan marfamee jira, dallaan na uwwiseera, qaamni tokkollee na hin argu; maal sodaachuu qaba? inni guddaan cubbuu koo hin yaadatu;
 19 Namni akkasii ija namootaa qofa sodaata, iji Gooftaa aduu caalaa dachaa kuma kudhaniin akka ibsu hin beeku.
 20 Wantoota hundumaa utuu hin uumamin dura ni beeka ture; akkasumas erga isaan fiixaan ba'anii booda hunduma isaanii ilaale.
 21 Namichi kun daandii magaalattii irratti ni adabama, bakka hin shakkin immoo ni fudhatama.
 22 Haati manaa abbaa manaa ishee dhiistee dhaaltuu kan biraa fiddee wajjinis akkasitti in deema.
 23 Tokkoffaa, seera isa hundumaa ol ta'eef ajajamtee jirti; lammaffaa immoo abbaa manaa ishee irratti yakka raawwattee; sadaffaa immoo ejja raawwattee nama biraatiin ijoollee fiddeetti.
 24 Isheen gara waldaa ni fidamti, ijoollee ishee irrattis inquisition in taasifama.
 25 Ijoolleen ishee hidda hin godhatan, dameen ishee firii hin godhatan.
 26 Yaadannoo ishee abaaramuuf ni dhiisti, arrabsoon ishees hin haqamu.
 27 Warri hafan immoo wanti Waaqayyoon sodaachuu caalaa wanti gaariin akka hin jirree fi abboommii Gooftaatiif of eeggannoo gochuu caalaa wanti mi'aawaa akka hin jirre ni beeku.
 28 Gooftaa duukaa bu'uun ulfina guddaadha, isa biraa fudhatamuun immoo umurii dheeraa dha.

BOQONNAA 24

1 Ogummaan of in galateeffatti, saba ishee gidduuttis in of jaja.
 2 Waldaa isa hundumaa ol ta'e keessatti afaan ishee bantee, humna isaa duratti in injifatti.
 3 Ani afaan isa hundumaa ol aanaa keessaa bahee, lafa akka duumessatti uwwise.
 4 Iddoowwan olka'oo keessa nan jiraadhe, teessoo koos utubaa duumessaa keessa jira.
 5 Ani qofti naannoo samii naanna'ee, gadi fagoo keessas nan adeema ture.
 6 Dambalii galaanaa fi guutummaa lafaa, saba hundumaa fi saba hundumaa keessatti qabeenya argadhe.
 7 Kanneen hundumaa wajjin boqonnaa barbaadeen ture, dhaala eenyuu keessas nan jiraadha?

8 Uumaan waan hundumaa abboommii naaf kenne, inni godoo qulqullaa'aa koos na boqochiise, "Mana jireenyaa kee Yaaqoob keessa haa ta'u, dhaalli kee immoo Israa'el keessa haa ta'u" jedhe.

9 Inni jalqabarraa kaasee biyya lafaa dura na uume, ani immoo yoomiyyuu hin darbu.

10 Godoo qulqullaa'aa keessatti isa duratti nan tajaajila ture; akkasumas Tsiyoon keessatti hundeeffame.

11 Akkasuma mandara jaallatamtuu keessatti boqonnaa naaf kenne, humni koos Yerusaleem keessa ture.

12 Saba ulfina qabeessa ta'e keessatti hidda godhadheera.

13 Libaanos keessatti akka muka muka siidaa, gaarreen Hermoon irrattis akka muka siipreesitti ol kaafame.

14 Ani akka muka meexxii En-gaaditti, akka biqiltuu ruuzii Yerikootti, akka muka ejersaa bareedduu maasii gammachiisaa keessatti ol kaafame, bishaan biras akka muka pilaanii guddadhe.

15 Urgaa mi'aawaa akka siinaamoonii fi aspaalaatuusii nan urgaa'e, urgooftuu mi'aawaa akka miira isa hunda caalu, akka gaalbaanomii fi oniksii fi istooraaksii mi'aawaa, akkasumas akka dafqa ixaana godoo qulqullaa'aa keessa jirutti nan argamsiise.

16 Dameewwan koo akka muka tarpentiinitti nan diriirseera, dameen koos damee ulfinaa fi ayyaana ti.

17 Akkuma muka wayinii fide urgaa gammachiisaa nan baasa, daraaraan koos firii ulfinaa fi badhaadhina ti.

18 Ani haadha jaalala gaarii, sodaa, beekumsa, abdii qulqulluu ti;

19 Isin warri na hawwitan hundinuu gara koo kottaa firii kootiin of guutaa.

20 Yaadannoo koo damma caalaa, dhaalli koos damma caalaa mi'aawaa dha.

21 Warri na nyaatan amma iyyuu ni beela'u, warri na dhugan immoo amma iyyuu ni dheebotu.

22 Namni anaaf abboomamu yoomiyyuu hin salphatu, warri anaan hojjetanis badii hin raawwatan.

23 Wantoonni kun hundinuu macaafa kakuu Waaqayyoo isa hundumaa ol aanaa, seera Museen waldaa Yaaqoob akka dhaalaatti ajaje ti.

24 Gooftaatti jabaachuuf hin dadhabinaa; akka inni isin jabeessuuf isatti maxxanaa, Gooftaan Hundumaa Danda'u Waaqayyoo qofa waan ta'eef, isa malees fayyisaan kan biraa hin jiru.

25 Inni yeroo firii haaraatti akka Fiison fi Tigris ogummaa isaatiin waan hundumaa guuta.

26 Hubannoon akka Efraaxisii fi akka Yordaanos yeroo midhaan sassaabamu akka baay'atu in godha.

27 Barsiisa beekumsaa akka ifaatti, akka Ge'oon yeroo muka mukaa in mul'isa.

28 Namni jalqabaa guutummaatti ishee hin beekne;

29 Yaadni ishii galaana caalaa, yaadni ishii gadi fageenya guddaa caalaa gad fagoo dha.

30 Anis akka sulula laga keessaa, akka karaa iddoo biqiltuutti ba'e.

31 Anis, 'Ani iddoo dhaabaa koo isa hunda caalu nan obaasa, siree iddoo dhaabaa koos baay'ee nan obaasa jedheen, kunoo, laga koo laga in ta'e, lagni koos galaana in ta'e.

32 Ammas barumsa akka ganamaatti nan ibsa, ifa ishees fagootti nan erga.

33 Ammas barumsa akka raajiitti nan dhangalaasa, bara hundumaas bara hundumaaf nan dhiisa.

34 Kunoo, ani warra ogummaa barbaadan hundumaaf malee, ofii koo qofaaf utuu hin ta'in.

BOQONNAA 25

1 Waan sadiin bareedhe, Waaqayyoo fi namoota durattis bareedduu dhaabadhe: tokkummaa obbolootaa, jaalala ollaa, dhiiraa fi haadha manaa waliin walii galan.

2 Namoota gosa sadii lubbuun koo jibbiti, jireenya isaaniittis baay'ee nan mufadha: hiyyeessa of tuultuu, sooressa sobduu fi ejja dullooma hojjetu.

3 Dargaggummaa keetti homaa kan hin sassaabne taanaan, umrii keetti akkamitti homaa argachuu dandeessa?

4 Yaa rifeensa diimaadhaaf, namoonni durii gorsa beekuuf murtoo akkam namatti tola!

5 Ogummaan namoota dullooman, hubannaa fi gorsi namoota ulfina qabaniif akkam namatti tola.

6 Muuxannoon baay'een gonfoo namoota dulloomaniiti, Waaqayyoon sodaachuun ulfina isaaniiti.

7 Wanti ani garaa kootti gammachuudhaan murteesse sagal jira, isa kurnaffaas arraba kootiin nan dubbadha: Nama ijoollee isaatti gammadu; inni kufaatii diina isaa arguuf jiraatus;

8 Namni haadha manaa hubannaa qabdu wajjiin jiraatu, arraba isaatiinis hin liqimsinee fi nama ofii isaa caalaa hin malle hin tajaajille.

9 Namni of eeggannoo argate, gurra warra dhaga'anittis dubbatu gaarii dha.

10 Yaa namni ogummaa argatu akkam guddaadha! amma iyyuu kan Gooftaa sodaatu isa caalu hin jiru.

11 Jaalalli Gooftaa garuu ifaaf waan hundumaa ni caala;

12 Waaqayyoon sodaachuun jalqaba jaalala isaati, amantiin immoo jalqaba isatti maxxanuudha.

13 Dha'icha garaa namaa malee, hammeenya dubartii malee hammeenya hundumaa naaf kenni.

14 Rakkina warra ana jibban irraa dhufu malee, haaloo ba'uu diinotaa malee.

15 Mataa bofaa irra mataan hin jiru; dheekkamsi diinaa ol immoo hin jiru.

16 Dubartii hamaa wajjin mana jiraachuu mannaa, leencaa fi jawwee wajjin jiraachuu naaf wayya.

17 Jal'inni dubartii fuula ishee in jijjiirra, fuula ishees akka huccuu gaddaa in dukaneessa.

18 Abbaan manaa ishee ollaa isaa gidduu ni taa'a; yommuu dhaga'us hadhaa'ee ni afuufa.

19 Hammeenya hundinuu hammeenya dubartiitti xiqqaadha;

20 Karaa cirrachaa ol ba'uun miila maanguddootaaf akkuma ta'u, haati manaa nama callisaa ta'eef dubbii guutuu ta'a.

21 Bareedina dubartiitti hin gufatin, gammachuudhaafis ishee hin hawwin.

22 Dubartiin abbaa manaashee yoo eegde, dheekkamsa, of tuulummaa fi arrabsoo baay'eedhaan guutamti.

23 Dubartiin hamaan ija jabina ni hir'isti, fuula ishee ulfaataa fi garaan ishee madaa'e in tolchiti, dubartiin rakkina keessatti abbaa manaa ishee hin jajjabeessine harka dadhabaa fi jilba ishee dadhabsiisa.

24 Jalqabni cubbuu dubartii sana keessaa dhufe, hundi keenyas karaa ishee duuna.

25 Bishaan sanaaf karaa hin kenninaa; dubartii hamtuunis biyya alaa gad bilisummaa hin qabdu.

26 Akka ati barbaaddetti yoo hin deemne, foon kee irraa ishee mura, waraqaa wal hiikuu isheef kenni, ishee gadhiisi.

BOQONNAA 26

- 1 Namni haadha manaa gaarummaa qabu eebbifama, lakkoofsi bara isaa dachaa ta'a.
- 2 Dubartiin safuu qabdu abbaan manaa ishee ni gammaddi, inni immoo waggoota jireenya isaa nagaadhaan in guuta.
- 3 Haati manaa gaariin qooda gaarii dha, qooda warra Gooftaa sodaataniif ni kennama.
- 4 Namni sooreessa yoo ta'e hiyyeessa ta'us, gara gooftaatti garaa gaarii yoo qabaate, yeroo hundumaa fuula gammachuudhaan in gammada.
- 5 Wanti garaan koo sodaatu sadii jira; isa afraffaafis baay'een sodaadhe: maqaa balleessii magaalaa, namoota to'annaa hin qabne walitti qabamuu fi himannaa sobaa, kun hundinuu du'a caalaa hamaadha.
- 6 Gaddi garaa fi gaddaan garuu dubartii dubartii kan biraatti hinaaftu, dha'icha arraba nama hundumaa wajjin haasa'u dha.
- 7 Haati manaa hamaan harqoota asii fi achi raafame dha, inni ishee qabate akka waan qoree qabatee ti.
- 8 Dubartiin machaa'ee fi gaddeen ala jiru dheekkamsa guddaa in fida, salphina ishee hin haguugdu.
- 9 Sagaagalummaan dubartii ilaalcha of tuulummaa fi qola ija isheetiin beekamuu danda'a.
- 10 Intalli kee yoo qaanii hin qabne, bilisummaa baay'eedhaan akka of hin arrabsineef, cimsitee ishee eegi.
- 11 Ija of hin qabne eeggadhu;
- 12 Isheen akka nama dheebotee deemtuu burqaa argatetti afaan ishee ni banattee bishaan naannoo ishee jiru hundumaa ni dhugdi;
- 13 Ayyaanni haadha manaa abbaa manaa ishee ni gammachiisa, of eeggannoon ishees lafee isaa ni furdisa.
- 14 Dubartiin callistee fi jaalala qabeettii kennaa Gooftaa ti; akkasumas wanti hamma sammuu akka gaariitti qajeelfamee gatii qabu hin jiru.
- 15 Dubartiin qaanii fi amanamtuun ayyaana dachaa waan ta'eef, sammuu ishee ardii ta'e gatii guddaa argachuu hin danda'u.
- 16 Akkuma aduun samii olka'aa irratti yommuu baatu; akkasuma bareedinni haadha manaa gaarii tartiiba mana ishee keessatti.
- 17 Akkuma ifni ifaan ibsaa qulqulluu irra jiru; bareedinni fuula umurii bilchaate keessattis akkasuma.
- 18 Akkuma utubaawwan warqee utubaawwan meetii irratti hojjetaman; miilli qajeelaan garaa dhaabbataa qabus akkasuma.
- 19 Ilma koo, daraaraan bara keetii akka gaariitti eegi; humna kee ormaaf hin kennin.
- 20 Maasii hundumaa keessaa qabeenya guddaa yommuu argatte, gaarummaa horii keetti amanamtee sanyii ofii keetiin facaasi.
- 21 Akkasitti sanyii kee inni ati dhiifte, ofitti amanamummaa sanyii isaanii isa gaarii in qaba.
- 22 Ejjituun akka tuffiitti in lakkaa'ama; dubartiin heerumte garuu abbaa manaa isheetiif masaraa du'aa ti.
- 23 Dubartiin hamaan nama hamaadhaaf qooda akka taate in kennamti, dubartii Waaqayyoon sodaattu garuu nama Waaqayyoon sodaatuuf ni kennamti.

24 Dubartiin amanamtuu hin taane salphina ni tuffatti, dubartiin amanamtuu garuu abbaa manaa ishee ni kabajti.

25 Dubartiin qaanii hin qabne akka sareetti in lakkaa'ama; isheen qaanfatte garuu Gooftaa ni sodaatti.

26 Dubartiin abbaa manaa ishii ulfina gootu, nama hundumaa biratti ogeettii ta'ee itti murtaa'a; isheen of tuulummaa isheetiin ulfina isaa salphiftu garuu hundumaa caalaa akka Waaqayyoon hin sodaannetti lakkaa'amti.

27 Dubartiin sagalee guddaa iyyituu fi arrabsoo diinota ari'uuf ni barbaadamu.

28 Wanti garaa koo gaddisiisu lamatu jira; inni sadaffaan immoo na aarsa: Nama waraanaa hiyyummaan rakkatu; akkasumas namoota hubannaa qaban kanneen hin kaa'amne; qajeelummaa irraa gara cubbuutti kan deebi'us; Gooftaan nama akkasii billaadhaaf qopheessa.

29 Daldalaan tokko badii hojjechuu irraa of eeguun rakkisaadha; huckster immoo cubbuu irraa bilisa hin ta'u.

BOQONNAA 27

1 Baay'een waan xiqqoodhaaf cubbuu hojjetaniiru; namni baay'ina barbaadus ija isaa garagalcha.

2 Akkuma mismaaraan walitti hidhamiinsa dhagaa gidduutti jabeessee maxxanu; akkasumas cubbuun bitachuu fi gurguruu gidduutti ni maxxana.

3 Namni tokko sodaa Yihowaa keessatti cimsee yoo of qabate malee manni isaa yeroo dhiyootti ni diigama.

4 Akkuma namni tokko shaakalaan yommuu sakatta'u, balfi ni hafa; kanaaf xurii namaa haasawa isaa keessatti.

5 Ibiddi ibiddaa mi'a suphe dhooftuu in qorata; kanaaf qormaanni namaa sababeeffannaa isaa keessa jira.

6 Firichi yoo mukti sun tolfame ni labsa; garaa namaa keessatti of tuulummaa dubbachuun akkasuma.

7 Dubbachuu isaa utuu hin dhageessisin dura nama hin galateeffadhu; sababni isaas, kun qorumsa namootaati.

8 Qajeelummaa yoo duukaa deemte, ishee ni argatta, akka uffata dheeraa ulfina qabeessaattis ni uffatta.

9 Simbirroonni gara fakkaattota isaaniitti ni deebi'u; akkasuma dhugaan warra ishee keessatti shaakalaniif ni deebi'a.

10 Akkuma leenci booji'amuuf ciisu; kanaaf warra jal'ina hojjetaniif cubbuu cubbuu.

11 Dubbiin nama Waaqayyoon sodaatu yeroo hundumaa ogummaadhaan; gowwaan garuu akka ji'aatti jijjiirama.

12 Namoota of eeggannoo hin qabne keessaa yoo taate, yeroo isaa eegi; garuu yeroo hundumaa namoota hubannaa qaban gidduutti ta'aa.

13 Haasaan gowwootaa nama aarsu, ispoortiin isaaniis cubbuu kan hin barbaachifedha.

14 Dubbiin nama baay'ee kakatu rifeensa qajeelaa in dhaabata; waldhabdeen isaaniis gurra isaa akka dhaabu nama taasisa.

15 Waldhabdeen warra of tuulani dhiiga dhangalaasaa, arrabsoon isaaniis gurra gaddisiisa.

16 Namni iccitii argate galata isaa ni dhaba; sammuu isaatiifis gonkumaa michuu hin argatu.

17 Hiriyaa kee jaalladhu, isaafis amanamaa ta'i;

18 Akkuma namni diina isaa balleesse; akkasuma jaalala nama ollaa keetii dhabde.

19 Akka nama simbirroo harka isaa keessaa baatutti, akkasuma ollaa kee gadhiiftee, isa hin deebiftu

20 Inni baay'ee fagoo waan ta'eef, kana booda isa duukaa hin bu'inaa; inni akka saree kiyoo keessaa miliqeedha.

21 Madaa yoo ta'e, hidhamuu danda'a; erga arrabsee booda araarri ni jiraata, namni iccitii dabarsee kennu garuu abdii hin qabu.

22 Namni ijaan jaamsu hamaa in hojjeta, namni isa beeku immoo isa irraa in fagaata.

23 Yeroo ati achi jirtutti, inni mi'aawaa in dubbata, dubbii kees ni dinqisiifata;

24 Waan baay'ee jibbe, garuu wanti akka isaa hin jiru; Gooftaan isa ni jibba waan ta'eef.

25 Namni dhagaa ol darbatu mataa isaatti darbata; rukutaa gowwoomsaanis madaa ni godha.

26 Namni boolla qotu achi keessa in kufa, kiyyoo kaa'us achi keessa in qabama.

27 Namni hammeenya hojjatu isa irratti in bu'a, eessaa akka dhufes hin beeku.

28 Qoosaa fi arrabsoon warra of tuultoota irraa madda; haaloo bahuun garuu akka leencaatti isaan eega.

29 Warri kufaatii qajeelotaatti gammadan kiyyootti ni qabamu; osoo hin du'anis dhiphinni isaan in balleessa.

30 Hammeenyi fi dheekkamsi, isaan kun jibbisiisoo dha; namni cubbamaan immoo lamaan isaanii ni qabaata.

BOQONNAA 28

1 Namni haaloo ba'u Gooftaa biraa haaloo in argata, cubbuu isaas in yaadata.

2 Ollaan kee miidhaa inni sirratti raawwateef dhiifama godhi, yeroo kadhatus cubbuun kees ni dhiifama.

3 Namni tokko kan biraa irratti jibba qaba, Gooftaa biraas dhiifama ni gaafataa?

4 Nama isa fakkaateef gara laafina hin argisiisu;

5 Namni foon qofa ta'e jibba yoo soorte, cubbuu isaatiif dhiifama eenyutu kadhata?

6 Dhuma kee yaadadhu, diinummaan haa dhaabbatu; manca'iinsaa fi du'a yaadadhaa, abboommii jiraadhaa.

7 Abboommii yaadadhu, nama ollaa keettis hammeenya hin baatiin, kakuu isa ol aanaa yaadadhu, wallaalummaas ija jaamsi.

8 Waldhabdee irraa fagaadhu, cubbuu kees ni hir'ifta;

9 Cubbamaan michoota in jeeqsa, warra nagaa qaban gidduuttis wal falma.

10 Dhimmi ibiddaa akkuma jirutti in gubata; akka badhaadhummaa isaattis dheekkamsi isaa ni ka'a; warri wal falman hamma cimoo ta'an caalaatti ni boba'u.

11 Waldhabdeen ariifataan ibidda qabsiisa, waldhabdeen ariifataa immoo dhiiga in dhangalaasa.

12 Ibidda yoo afuufte ni guba, yoo itti tufta ni dhaama;

13 Nama hasaastuu fi arraba lama dubbatu abaarsi;

14 Arrabni dugdamaan namoota baay'ee dhiphisee, saba irraa gara sabaattis isaan ari'eera, magaalota ciccimoo in diigeera, manneen namoota gurguddoos ni diigeera.

15 Arrabni dugda dubbatu dubartoota safuu qaban ari'ee, dadhabbii isaanii irraa mulqeera.

16 Namni isa dhaggeeffatu gonkumaa boqonnaa hin argatu, gonkumaas callisee hin jiraatu.

17 Dha'annan qaccee foon irratti mallattoo in godha, rukutaa arraba garuu lafee ni cabsa.

18 Namoonni baay'een billaadhaan kufaniiru, warri arrabaan kufan garuu baay'ee miti.

19 Namni summii isaatiin ittisame gaarii dha; harqoota ishee hin harkifne, hidhaa isheetiinis hin hidhamne.

20 Harqoon isaa harqoota sibiilaa ti, hidoonni isaas hidhannoo sibiila diimaa ti.

21 Duuti isaa du'a hamaa dha, awwaalli isa caalu ture.

22 Warra Waaqayyoon sodaatan irratti hin bulchu, abidda isaatiinis hin gubatan.

23 Warri Gooftaa dhiisan keessa ni kufu; isaan keessattis ni guba malee hin dhaamu; akka leencaatti isaan irratti ni ergama, akka risaa isaan in nyaata.

24 Qabeenya kee qoreedhaan akka dhooftu, meetii fi warqee kees akka hidhu ilaali;

25 Dubbii kee miizaana keessatti madaali, afaan keetif balbalaa fi barruu tolchi.

26 Nama isa rakkachaa jiru duratti akka hin kufneef, itti hin siqsin of eeggadhu.

BOQONNAA 29

1 Namni gara laafessa nama isaaf ni liqeessa; namni harka isaa jabeessu immoo abboommii ni eega.

2 Ollaa kee yeroo isa barbaachisutti liqeessi, yeroo isaattis deebistee kaffali.

3 Dubbii kee eegi, amanamummaan isaa wajjin hojjedhu, yeroo hundumaa wanta siif barbaachisu ni argatta.

4 Namoonni baay'een, wanti tokko yommuu liqeeffamu, akka argamutti lakkaa'anii, rakkina isaan gargaaru keessa isaan galchan.

5 Hanga fudhatutti harka namaa ni dhungata; qarshii ollaa isaatiifis gad of deebisee ni dubbata, yeroo deebisuu qabu garuu yeroo isaa ni dheeressa, dubbii gaddaas deebisee, yeroo sanaas ni komata.

6 Yoo injifate, walakkaa isaa argachuun rakkisaadha, akka waan argateetti lakkaa'a, yoo hin taane immoo qarshii isaa irraa mulqee, sababa malee diina isaaf argateera, abaarsa fi reeliingii; kabajaaf immoo salphina isaaf kaffala.

7 Kanaaf, namoonni baay'een gowwoomfamuu sodaatuudhaan, namoota kaaniitiif liqeessuu didaniiru.

8 Nama hiyyeessa keessa jiruuf obsi, gara laafina isaaf argisiisuuttis hin tursiisin.

9 Hiyyeessa abboommii dhaaf jettee gargaari, hiyyummaa isaatiinis isa hin deebisin.

10 Maallaqni kee obboleessa kee fi hiriyyaa keetiif dhabdi, akka baduuf dhagaa jala hin dafqin.

11 Qabeenya kee akka abboommii isa hundumaa ol ta'etti kuufadhu, bu'aa warqee caalaa siif argamsiisa.

12 Sadaqaa mana kuusaa kee keessatti cufadhu, innis rakkina hundumaa irraa si oolcha.

13 Gaachana jabaa fi eeboo jabaa caalaa diinota kee wajjin siif lola.

14 Namni amanamaan ollaa isaatiif wabii ta'a, inni of hin qabne garuu isa in dhiisa.

15 Michummaa wabii kee hin dagatin, inni lubbuu isaa siif kenneera.

16 Cubbamaan qabeenya gaarii wabii isaa ni kuffisa.

17 Namni yaada galateeffannaa hin qabne immoo isa isa oolche balaadhaaf in dhiisa.

18 Mirkanummaan qabeenya gaarii baay'ee hiikee, akka dalga galaanaa isaan raase, jajjaboon mana isaanii keessaa ari'ee saboota ormaa keessa naanna'an.

19 Namni hamaan abboommii Gooftaa cabsu wabii ta'ee in kufa, namni bu'aadhaaf hojii namoota biroo hojjetee fi duukaa bu'u immoo falmii keessatti ni kufa.

20 Ollaa kee akka humna keetii gargaari, ofii keetiis akkasumatti akka hin kufne of eeggadhu.

21 Jireenyaaf wanti guddaan bishaan, buddeena, uffata, mana salphina itti haguuguudha.

22 Jireenyi hiyyeessa mana nama biraa keessatti mi'aawaa ta'e caalaa, mana nama gadhee keessa jiruu wayya.

23 Xiqqoo haa ta'u baay'ee, arrabsoo mana keetii akka hin dhageenyetti gammadi.

24 Manaa gara manaatti deemuun jireenya gaddisiisaa dha;

25 Ni keessummeessita, ni nyaatta, galata hin qabdu, kana malees dubbii hadhaa'aa ni dhageessa.

26 Yaa orma koottu, minjaala qopheessi, wanta qopheessite na nyaachisi.

27 Yaa orma, nama kabajamaadhaaf bakka kenni; obboleessi koo buufachuuf dhufa, mana koos nan barbaada.

28 Wantoonni kun nama hubannaa qabuuf ni dhiphatu; kutaa manaa arrabsuu, fi nama liqeesse arrabsuu.

BOQONNAA 30

1 Namni ilma isaa jaallatu, dhuma irratti akka isa gammachiisuuf, yeroo baay'ee ulee isaa akka itti dhaga'amu godha.

2 Namni ilma isaa adabu isatti in gammada, namoota inni beeku birattis isatti in gammada.

3 Namni ilma isaa barsiisu diina ni gaddisiisa, michoota isaa durattis isatti in gammada.

4 Abbaan isaa du'us, akka waan hin duune in ta'a;

5 Utuu jiraatuu argee isatti gammade;

6 Diinota isaa irratti haaloo ba'uu fi michoota isaatiif gaarummaa kan deebisu dhiisee deeme.

7 Namni ilma isaa irraa garmalee tolche madaa isaa in hidha; iyya hundumaattis garaan isaa ni rifata.

8 Fardi hin cabne mataa in jabaata, mucaan ofitti hafe immoo fedhiidhaan in ta'a.

9 Mucaa kee kokkee, inni si sodaachisa;

10 Isa wajjin akka hin gaddineef, dhuma irrattis ilkaan kee akka hin ciccitneef, isa wajjin hin kolfinaa.

11 Yeroo dargaggummaa isaatti birmadummaa isaaf hin kenninaa, gowwummaa isaattis ija hin jaamsin.

12 Mata jabaatee, siif hin ajajamne, akkasitti garaa keetti gadda akka hin fidneef, osoo inni xiqqaa ta'ee morma isaa gadi qabadhu, daa'ima ta'us cinaacha isaa irratti rukuti.

13 Ilma kee adabi, hojiin isaa isa xuraa'aan akka sitti hin balleessine.

14 Nama soorassa qaama isaatiin dhiphatu caalaa hiyyeessa, seera qabeessummaa fi heera cimaa ta'e wayya.

15 Fayyaa fi qabeenyi gaariin qaama hundumaa caalaa warqee, qaama jabaa immoo qabeenya daangaa hin qabne irra.

16 Badhaadhni qaama fayyaa caalu, gammachuu garaa caalaas hin jiru.

17 Jireenya hadhaa'aa ykn dhukkuba itti fufiinsa qabu irra du'uun ni caala.

18 Wantoonni mi'aawaa afaan cufame irratti dhangala'an akka foon awwaala irra kaa'amee ti.

19 Aarsaan waaqa tolfamaadhaaf maal fayyada? nyaachuus, urgaa'uus hin danda'u;

20 Inni ija isaatiin in argee ni boo'a, akka nama durba tokko hammatee afuufamutti.

21 Yaada kee ulfaataatti hin kenniin, yaada keetiin of hin dhiphisin.

22 Gammachuun garaa jireenya namaati, gammachuun namaas umrii isaa dheeressa.

23 Lubbuu kee jaalladhu, garaa kees jajjabeessi, gadda si irraa fageessi, gaddi namoota baay'ee waan ajjeeseef, bu'aan isaas hin jiru.

24 Inaaffaa fi dheekkamsi umrii gabaabsa, of eeggannoonis yeroon dura dulloomu fida.

25 Garaan gammachiisaa fi gaariin foon isaa fi soorata isaa ni kunuunsa.

BOQONNAA 31

1 Badhaadhummaaf of eeggachuun foon in balleessa, of eeggannoon isaas hirriba in ari'a.

2 Kunuunsi ilaaluun akka dhukkubni cimaan hirriba cabsutti nama hin rafu, .

3 Sooressi qabeenya walitti qabuu irratti dadhabbii guddaa qaba; yeroo boqotus mi'aawaa isaatiin guutama.

4 Hiyyeessi qabeenya hiyyeessa isaa irratti ni dhama'a; yeroo dhiisus amma iyyuu rakkateera.

5 Warqee kan jaallatu qajeelota hin ta'u, manca'iinsa duukaa bu'us ni ga'a.

6 Warqeen namoota baay'eedhaaf badiisa ta'eera, badiisa isaanis achitti argameera.

7 Warra aarsaa isaaf dhiheessaniif gufuu ta'a, gowwaan hundinuu ittiin in fudhatama.

8 Sooressi mudaa hin qabne, warqee duukaa hin deemne eebbifamaa dha.

9 Inni eenyu? saba isaa gidduutti wanta dinqisiisaa waan hojjeteef, eebbifamaa jenna.

10 Eenyuutu qoramee mudaa kan hin qabne ta'ee argame? ergasii haa of jaju. Eenyuutu mufachiisuu danda'a, hin mufachiifne? moo hamaa hojjetee hin hojjenne?

11 Qabeenyi isaa ni jabaata, waldaan sadaqaa isaa in labsa.

12 Minjaala baay'ee ta'e irra yoo teesse, araadaa hin qabaatin, foon baay'ee irra jira hin jedhin.

13 Iji hamaan wanta hamaa ta'uu isaa yaadadhu, maaltu ija caalaa hamaa ta'ee uumame? kanaaf yeroo hundumaa ni boo'a.

14 Harka kee bakka inni ilaalu hundumaatti hin diriirsin, isa wajjin saanii keessas hin darbiin.

15 Ollaa keetti ofuma keetiin hin murteessin, yaada hundumaa irrattis of eeggannoo qabaadhu.

16 Wantoota si dura kaa'aman akka namaatti nyaadhu; akka ati hin jibbanneef immoo hubadhu.

17 Amalaaf dursa dhiisaa; akka hin mufachiifnees hin quufne.

18 Namoota baay'ee gidduu yommuu teesse, dursitee harka kee hin diriirsin.

19 Nama akka gaariitti guddifameef wanti baay'ee xiqqaatu gahaadha, siree isaa irrattis qilleensa isaa hin gabaabsu.

20 Hirribni gaariin nyaata madaalawaa irraa dhufa, dafee ka'a, sammun isaas isaa wajjin jira, dhukkubbiin ijaa, dhukkubni garaa fi dhukkubbiin garaa nama hin quufne biratti garuu ni dhufa.

21 Nyaatuuf dirqisiifamte yoo ta'e ka'i, ba'i, garaa kaasaa, boqonnaas ni argatta.

22 Ilma koo, na dhaggeeffadhu, na hin tuffatin, dhuma irrattis akkuman sitti hime ni argatta;

23 Namni nyaata isaa irraa bilisa ta'e, namoonni waa'ee isaa gaarii in dubbatu; gabaasaan mana gaarii isaa ni amanama.

24 Nama soorata isaa quuqamu irratti garuu magaalattii guutuun ni gunguman; ragaan niggardness isaas hin shakkamu.

25 Gootummaa kee wayinii keessatti hin argisiisin; wayiniin namoota hedduu balleesseera.

26 Ibiddi ibiddaa cuuphamuudhaan qarqara isaa in qorata, wayiniin immoo machaa'uudhaan garaa warra of tuultootaa in qorsa.

27 Wayiniin nama wayinii malee yoo dhugame akkuma jireenyaa gaarii dha, nama wayinii malee jiruuf jireenyi maali? namoota gammachiisuuf waan hojjetameef.

28 Wayiniin safaramee machaa'ee yeroo isaa ga'ee garaa namaa gammachiisa, yaada namaas gammachiisa.

29 Wayiniin garmalee machaa'e garuu yaada namaa hadhaa'a, waldhabdee fi waldhabdee in godha.

30 Machaa'uun gowwaa hamma inni balleessutti dheekkamsa isaa ni dabala, humna ni hir'isa, madaas ni godha.

31 Nama kee wayinii dhugdee hin ceepha'in, gammachuu isaatiinis isa hin tuffatin, dubbii gaddisiisaa hin kennin, akka dhuguuf isa kakaasuudhaan isa irratti hin dhiibiin.

BOQONNAA 32

1 Gooftaa ayyaanichaa yoo godhamte, akka warra kaan keessaa tokkootti isaan gidduu ta'i malee, of hin kaasiin; ciminaan isaan kunuunsi, akkasitti taa'i.

2 Hojii kee hundumaa erga raawwattee booda, isaan wajjin akka gammaddu, akkasumas ayyaanicha akka gaariitti qopheessiteef gonfoo akka argattuuf bakka kee fudhadhu.

3 Yaa jaarsa, murtoo sirrii ta'een garuu siif ta'a, dubbadhu; fi gufachiisuu miti musick.

4 Bakka muuziqeessaan jirutti dubbii hin dhangalaasinaa, ogummaa yeroo malee hin argisiisin.

5 Konsartiin musick affeerraa wayinii keessatti akka mallattoo kaarbuunkilii warqee keessatti kaa'ameeti.

6 Akkuma mallattoo emerald hojii warqee keessatti kaa'amee, faaruun muuziqaa wayinii mi'aawaa wajjin akkasuma.

7 Yaa dargaggeessa, yoo si barbaachisu dubbadhu;

8 Dubbiin kee gabaabaa haa ta'u, dubbii muraasaan waan baay'ee haa hubatu; akka nama beekke garuu arraba isaa qabate ta'i.

9 Namoota gurguddoo keessaa yoo taate, isaan wajjin wal hin qixxamin; yeroo namoonni durii bakka jiranitti jechoota baay'ee hin fayyadaminaa.

10 Osoo balaqqeessaan hin ba'in; namni qaana'es duratti tola in deema.

11 Yeroo darbee ka'aa, warra dhumaa hin ta'inaa; garuu osoo hin tursiisin mana si geessi.

12 Achitti bashannana kee fudhadhu, wanta barbaadde hojjedhu;

13 Wanta kanaaf immoo isa si uume, wanta gaarii isaatiinis si guute eebbisi.

14 Namni Gooftaa sodaatu adabbii isaa in fudhata; warri dafanii isa barbaadanis tola ni argatu.

15 Namni seera barbaadu seera sanaan in guutama, fakkeessichi garuu in mufachiisa.

16 Warri Gooftaa sodaatan firdii ni argatu, qajeelummaas akka ifaatti in qabsiisu.

17 Namni cubbamaan akka fedha isaatti sababa argata malee, hin ceepha'u.

18 Namni gorsa qabu ni yaadata; namni ormaa fi of tuultu garuu, yeroo ofii isaatii gorsa malee hojjete illee sodaadhaan hin sodaatu.

19 Gorsa malee homaa hin godhinaa; al tokko yommuu goote immoo hin qalbii diddiiriin.

20 Karaa itti kuftu irra hin deemiin, dhagaa keessas hin gufatin.

21 Karaa ifa ta'een ofitti amanamummaa hin qabaatin.

22 Ijoollee kee irraas of eeggadhu.

23 Hojii gaarii hundumaatti lubbuu kee amanadhu; kun abboommii eeguu waan ta'eef.

24 Namni Gooftaatti amanu abboommii isaaf ni eeggata; namni isatti amanatu immoo kana caalaa hamaa hin ta'u.

BOQONNAA 33

1 Nama Waaqayyoon sodaatu wanti hamaan tokko illee hin mudatu; garuu qorumsa irra deebi'ee isa in oolcha.

2 Namni ogeessi seera hin jibbu; inni keessa fakkeessituu garuu akka doonii obomboleettii keessa jirtuu ti.

3 Namni hubannaa qabu seeratti amana; seerri immoo akka dubbii dubbatutti isaaf amanamaa dha.

4 Waan jettu qopheessi, akkasitti ni dhaga'amta;

5 Garaan gowwaa akka gaarii gaarii ti; yaadni isaas akka aksiilii garagaluu ti.

6 Fardi fardi akka michuu qoosaa ti, nama isa irra taa'u hundumaa jalatti ni boo'a.

7 Akkuma ifa guyyaa hundumaa waggaa keessatti aduu irraa ta'ee utuu jiruu, maaliif guyyaan tokko guyyaa biraa caala?

8 Beekumsa Gooftaatiin adda baafamaniiru, innis yeroo fi ayyaanoota ni jijjiire.

9 Gariin isaanii guyyoota ol'aanoo godhee qulqulleesseera, gariin immoo guyyoota idilee godheera.

10 Namoonni hundinuu lafa irraa kan dhufanidha, Addaam immoo lafa irraa uumame.

11 Gooftaan beekumsa baay'eedhaan isaan qoqqoodeera, karaa isaanis gara garaa godheera.

12 Isaan keessaa kaan eebbisee ol kaase, kaan immoo qulqulleessee ofitti dhihaate;

13 Akkuma suphee harka nama suphe dhooftuu keessa jiru, akka fedhetti tolchuuf;

14 Gaariin hamaa irratti, jireenyi immoo du'a irratti in kaa'ama;

15 Kanaaf hojiiwwan isa hundumaa ol ta'e ilaalaa; lamaa fi lamas, tokko isa kaanii wajjin wal morkatu.

16 Ani hundumaa booda akka nama wayinii sassaabdu duukaa walitti qabuutti dammaqaan ture;

17 Ani ofii koo qofaaf utuu hin ta'in, warra barumsa barbaadan hundumaaf akkan dadhabe yaadi.

18 Yaa gurguddaa sabaa na dhaggeeffadhaa, yaa bulchitoota waldaa gurra keessaniin dhaggeeffadhaa!

19 Utuu jiraattu ilma kee fi haadha manaa kee, obboleessa kee fi hiriyyaa keetiif aangoo si irratti hin kennin, qabeenya kee immoo nama biraatiif hin kennin;

20 Hamaa lubbuun jirtuu fi hafuura si keessaa qabdutti, nama kamiif iyyuu of hin kenniin.

21 Ijoolleen kee si barbaadanii, safuu isaanii dura dhaabbachuu mannaa, sitti tola.

22 Hojii kee hundumaa keessatti dursa of eeggadhu; kabaja kee irratti xurii tokkollee hin dhiisin.

23 Yeroo ati bara kee itti xumurtutti, yeroo jireenya kee itti xumurtutti, dhaala kee qoodi.

24 Nyaanni dheedhii, ulee fi ba'aan harreedhaaf ni ta'a; akkasumas buddeena, sirreeffama, fi hojii, hojjetaa tokkoof.

25 Garbicha kee hojiitti yoo hiikte boqonnaa ni argatta;

26 Harqoon fi qoonqoon morma ni gad qabata;

27 Hojii malee akka hin hojjenne isa ergi; hojii malee ta'uun hamaa baay'ee in barsiisa.
 28 Akka isaaf malutti hojjechiisaa, yoo ajajamuu baate hidhaa ulfaataa kaa'aa.
 29 Garuu nama tokkotti garmalee hin dubbatinaa; murtoo malees homaa hin godhinaa.
 30 Garbicha yoo qabaatte, gatiidhaan waan bitatteef, akka ofii keetii siif haa ta'u.
 31 Garbicha yoo qabaatte akka obboleessatti isa kadhaddhu, akka lubbuu keetii isa si barbaachisa;

BOQONNAA 34

1 Abdiin nama hubannaa hin qabne waa'ee hin baafnee fi soba, abjuun immoo gowwoota ol in kaasa.
 2 Namni abjuu ilaalu, nama gaaddidduu qabatee bubbee duukaa bu'u ti.
 3 Mul'anni abjuu akkuma fuula tokkoo fuula tokkoo wajjin wal fakkaachuudha.
 4 Wanta xuraa'aa irraa maaltu qulqullaa'uu danda'a? wanta soba ta'e sana irraas dhugaan maaltu dhufuu danda'a?
 5 Raajiin, raajiin, abjuu waa'ee hin baafne;
 6 Dhimma kee isa hundumaa ol ka'aa irraa yoo hin ergamne, garaa kee isaanitti hin kaa'in.
 7 Abjuun namoota baay'ee gowwomseera, warri isaanitti amanaman immoo ni dadhabaniiru.
 8 Seerri soba malee mudaa kan hin qabne ta'ee argama, ogummaan immoo afaan amanamaadhaaf guutuu ta'a.
 9 Namni karaa irra deeme waan baay'ee beeka; namni muuxannoo baay'ee qabus ogummaa ni labsa.
 10 Namni muuxannoo hin qabne xiqqoo beeka, kan deeme garuu of eeggannoodhaan guutameera.
 11 Yeroon deeme waan baay'ee arge; akkasumas waanan ibsuu danda'u caalaa nan hubadha.
 12 Yeroo baay'ee balaa du'aa keessa ture;
 13 Hafuurri warra Gooftaa sodaataniif ni jiraata; abdiin isaanii isa isaan fayyisu keessa waan jiruuf.
 14 Namni Waaqayyoon sodaatu hin sodaatu, hin sodaatus; inni abdiin isaati.
 15 Lubbuun nama Waaqayyoon sodaatu eebbifamaa dha; humni isaas eenyu?
 16 Iji Gooftaa warra isa jaallatan irratti waan ta'eef, inni eegumsa cimaa fi turtii cimaa isaaniiti, ho'a irraa ittisa, sa'aatii walakkaa aduu irraas haguuggii, gufannaa irraa kan eegu, kufaatii irraas kan isaan gargaaru dha.
 17 Lubbuu ol in kaasa, ijas in ibsa, fayyaa, jireenya fi eebba in kenna.
 18 Namni wanta dogoggoraan argate aarsaa godhu, aarsaan isaa qoosaa dha; kennaan namoota haqa hin qabnees hin fudhatamu.
 19 Inni hundumaa ol ta'e aarsaa warra jal'ootaaf hin gammadu; cubbuudhaafis aarsaa baay'eedhaan hin tasgabboofamu.
 20 Namni qabeenya hiyyeessaa irraa aarsaa fide, akka nama ilma abbaa isaa duratti ajjeeseetti raawwata.
 21 Buddeen warra rakkataa jireenya isaanii ti, namni isa gowwoomsu nama dhiigaa ti.
 22 Namni jireenya ollaa isaa irraa fudhatu ni ajjeesa; namni hojjetaa mindaa isaa gowwoomsu immoo nama dhiiga dhangalaasudha.
 23 Namni tokko ijaaree, kaan immoo yommuu diigamu, dadhabbii malee bu'aa maalii argatu?

24 Tokko kadhata, kaan immoo yeroo abaaruu, Gooftaan sagalee eenyuu ni dhaga'a?
 25 Namni reefa tuqee booda of dhiqatu, deebi'ee yoo tuqe, dhiqachuun isaa maal fayyada?
 26 Namni cubbuu isaatiif soome, deebi'ee deebi'ee akkasuma godhu, kadhannaa isaa eenyutu dhaga'a? moo gad of deebisuun isaa maal fayyada?

BOQONNAA 35

1 Namni seera eegu aarsaa ga'aa in fida, abboommicha kan eegu aarsaa nagaa in dhiheessa.
 2 Namni bu'aa gaarii deebisu daakuu gaarii in dhiheessa; namni sadaqaa kennu immoo galata in dhiheessa.
 3 Jal'ina irraa fagaachuun wanta Gooftaa gammachiisudha; jal'ina dhiisuunis araara dha.
 4 Duwwaa gooftaa duratti hin mul'atin.
 5 Wantoonni kun hundinuu sababa abboommichaatiin raawwatamuu qabu.
 6 Aarsaan nama qajeelaa iddoo aarsaa ni furdisa, urgaan isaas isa hundumaa ol ka'aa duratti in argama.
 7 Aarsaan nama qajeelaa fudhatama qaba. yaadannoon isaas yoomiyyuu hin dagatamu.
 8 Ija gaariidhaan Gooftaaf ulfina isaa kenniif, firii harka keetii isa jalqabaa hin hir'isi.
 9 Kenna kee hundumaa keessatti fuula gammachuu agarsiisi, kurnoo kees gammachuudhaan qulqulleessi.
 10 Akka inni si badhaadhesetti isa hundumaa ol ta'eef kenni; akkuma argattettis ija gammachuudhaan kenni.
 11 Gooftaan gatii ni kenna, dachaa torba siif kenna.
 12 Kennaan mancaasuuf hin yaadinaa; warra akkasii hin fudhatu; Gooftaan abbaa firdii waan ta'eef, isa birattis namoota kabajaan hin jiru.
 13 Nama hiyyeessa irratti hin fudhatu, kadhannaa cunqurfamaa ni dhaga'a malee.
 14 Inni kadhannaa warra abbaa hin qabne hin tuffatu; Dubartiin abbaan manaa irraa du'ees, yommuu komii ishee dhangalaafu.
 15 Imimmaan sun qoonqa dubartii abbaan manaa irraa du'e sanaa gad hin dhangala'uu? iyya ishee isa isaan kuffisu irratti mitii?
 16 Namni Gooftaa tajaajilu tola in fudhatama, kadhannaan isaas hamma duumessatti in ga'a.
 17 Kadhannaan warra gad of deebisanii duumessa ni boca, hamma inni itti dhihaatuttis hin jajjabeeffamu; Hanga inni ol aanaan qajeelummaatti murteessuu fi firdii raawwachuu ilaalutti hin deemu.
 18 Gooftaan hamma mudhii warra gara laafina hin qabne rukutee, warra ormootaaf haaloo ba'utti, isaan hin laaftu, inni jabaanis isaan hin obsu; hamma inni baay'ina of tuultoota irraa fuudhee, ulee warra jal'ootaa hamma cabsutti;
 19 Hanga nama hundumaaf akka hojii isaatti, hojii namootaas akka mala isaanitti deebi'utti; hamma dhimma saba isaa irratti murteessee, araara isaatiin akka isaan gammachiisutti.
 20 Araarri yeroo rakkinaatti, akka duumessa bokkaa yeroo gogiinsaatti in ta'a.

BOQONNAA 36

1 Yaa Waaqayyo gooftaa hundumaa nuuf araarami, nu ilaalis!

2 Saboota si hin barbaanne hundumaattis sodaa kee ergi.
 3 Saboota ormaa irratti harka kee ol kaasi, isaanis humna kee haa argan.
 4 Akkuma isaan dura nu keessatti qulqullaa'amte;
 5 Yaa Waaqayyo si qofa malee Waaqayyo akka hin jirre akkuma nuti si beekne si haa beekan.
 6 Mallattoo haaraa agarsiisi, dinqii ajaa'ibaa kan biraas hojjedhu;
 7 dheekkamsa kaasaa, dheekkamsa dhangalaasaa, isa mormaa balleessaa, diinas balleessaa.
 8 Yeroo gabaabduu, kakuu sana yaadadhu, hojii dinqisiisaa kees haa labsan.
 9 Namni miliqe dheekkamsa ibiddaatiin haa badu; warri saba cunqursaas haa badu.
 10 Mataa bulchitoota ormootaa, "Nu malee kan biraa hin jiru" jedhan, caccabsaa.
 11 Gosoota Yaaqoob hundumaa walitti qabi, akkuma jalqabarraa kaasee isaan dhaalchi.
 12 Yaa Gooftaa, saba maqaa keetiin waamamuuf, Israa'el isa angafa kee moggaafteef araarami.
 13 Yaa Yerusaalem, mandara kee qulqulleettii, iddoo boqonnaa keetiif oo'i.
 14 Dubbii kee isa hin dubbatamneen Xiyoon guuti, saba kee immoo ulfina keetiin guuti.
 15 Warra jalqabarraa kaasee qabatee turteef dhugaa ba'i, raajota maqaa keetiin turan kaasi.
 16 Warra si eeggatan badhaasa kenni, raajonni kees amanamoo ta'anii haa argaman.
 17 Yaa Gooftaa, warri lafa irra jiraatan hundinuu ati Gooftaa, Waaqa bara baraa ta'uu kee akka beekaniif, akka eebba Aaron saba kee irratti kadhannaa tajaajiltoota keetii dhaga'i.
 18 Garaan nyaata hundumaa ni nyaata, haa ta'u malee, nyaanni tokko isa kaan caalaa ni caala.
 19 Garaan foon saree gosa adda addaa akkuma dhandhamu, garaan dubbii sobaa hubatus akkasuma.
 20 Garaan gara jabeessa ta'e ni ulfaata, namni muuxannoo qabu garuu gatii isaaf in kenna.
 21 Dubartiin dhiira hundumaa ni simatti, intalli tokko garuu intalli tokko isa kaan ni caalti.
 22 Bareedinni dubartii fuula namaa gammachiisa, dhiirri immoo waan kana caalu hin jaallatu.
 23 Arraba ishee keessa gaarummaan, garraamummaan, jajjabinni yoo jiraate, abbaan manaa ishee akka dhiirota kaanii miti.
 24 Namni haadha manaa argate qabeenya, gargaarsa akka ofii isaatii fi utubaa boqonnaa in jalqaba.
 25 Bakka dallaan hin jirretti qabeenyi ni saamama;
 26 Hattuu mudama gaarii ta'ee fi magaalaa irraa gara magaalatti darbu eenyutu amana? egaa nama mana hin qabnee fi bakka halkan isa fudhatu hundumaatti buusu eenyutu amana?

BOQONNAA 37

1 Hiriyaan hundinuu, "Ani michuu isaas ti" jedha;
 2 Hiriya fi firri gara diinaatti yommuu deebi'u, gadda du'aaf nama gaddisiisu mitii?
 3 Yaa yaada hamaa, gowwoomsaadhaan dachee haguugachuuf eessaa dhufte?
 4 Hiriyaan tokko jira, inni badhaadhina firaatti gammadu, yeroo rakkina garuu isa irratti in ta'a.

5 Hiriyaan tokko jira, inni fira isaa garaadhaaf gargaaru, diina irrattis buckler fudhatu jira.
 6 Yaada kee keessatti michuu kee hin dagatin, qabeenya keetiinis isa hin yaadatin.
 7 Gorsaan hundi gorsa ni jaja; garuu kan ofii isaatiif gorsu tokko tokko ni jira.
 8 Gorsaa irraa of eeggadhaa, wanta isa barbaachisu dursanii beekaa; ofii isaatiif ni gorsa; akka inni carraa sitti hin darbanneef, .
 9 Karaan kee gaarii dha siin jedhi, booddee immoo wanta si mudatu ilaaluuf gama biraa dhaabata.
 10 Nama si shakku wajjin hin mari'atin, warra si hinaafan irraas gorsa kee dhoksi.
 11 Dubartii isheen hinaaffaa qabdu tuqxee wajjinis hin mari'atin; dhimma waraanaa irratti abshaala wajjinis hin ta'u; daldalaa wajjinis waa'ee jijjiirraa; bituu gurgurtaa wajjinis ta'e; nama hinaaffaa galateeffatuu wajjinis; nama gara laafina hin qabne gaarummaa tuqee wajjinis; hojii kamiif iyyuu dadhaboo wajjinis; hojii xumuruuf waggaa tokkoof qacaramee wajjinis ta'e; garbicha hojii baay'ee hojjetuu wajjinis ta'e, gorsa kamiinuu warra kana hin dhaggeeffatinaa.
 12 Nama Waaqayyoon sodaatu, isa abboommii Gooftaa eegu beektu, yaadni isaa akka yaada keetti ta'ee fi yoo ulfi baate si wajjin gadda wajjin ta'i.
 13 Gorsa garaa keetii haa dhaabbatu;
 14 Namni tokko yeroo tokko tokko eegdota torba ol ta'an, warra masaraa olka'aa tokko keessa taa'an, itti himuun ni baratama.
 15 Kana hundumaa caalaas, inni karaa kee dhugaadhaan akka qajeelchu, isa hundumaa ol ta'e kadhadhu.
 16 Dhaabbata hundumaa dura sababni, gocha hundumaa duras gorsa haa deemu.
 17 Fuulli mul'achuun mallattoo garaan jijjiiramuu argisiisa.
 18 Wantoonni gosa afur mul'atu: gaarii fi hamaa, jireenyaa fi du'a, arrabni garuu yeroo hundumaa isaan in bulcha.
 19 Ogeessa, namoota baay'ee barsiisus, ofii isaatiif bu'aa kan hin qabnes jira.
 20 Ogummaa dubbiin argisiisu, kan jibbamus jira;
 21 Ogummaa hundumaa waan irraa mulqameef, ayyaanni Gooftaa biraa hin kennamne.
 22 Kan biraan ofii isaatiif ogeessa; firiin hubannoos afaan isaa keessatti galateeffamaadha.
 23 Namni ogeessi saba isaa in barsiisa; firiin hubannaa isaas hin dadhabu.
 24 Namni ogeessi eebbaan in guutama; warri isa argan hundinuu gammachuudhaan isa in lakkaa'u.
 25 Barri jireenya namaa lakkaa'amuu danda'a, bara Israa'el garuu lakkaa'amuu hin danda'u.
 26 Namni ogeessi saba isaa gidduutti ulfina in dhaala, maqaan isaas bara baraan in jiraata.
 27 Ilma koo, lubbuu kee jireenya kee keessatti qoradhu, wanta isheef hamaa ta'es ilaali, sanas hin kennin.
 28 Wanti hundinuu nama hundumaaf hin fayyadu, lubbuun hundinuu waan hundumaatti hin gammadu.
 29 Wanta mi'aawaa kamiinuu hin quufne, nyaata irrattis garmalee hin araadatinaa.
 30 Nyaanni garmalee nyaachuun dhukkuba fida, baay'isuun immoo gara dhukkuba garaachaa in jijjiirama.
 31 Baay'een baay'een in bade; namni of eeggatu garuu umrii isaa dheeressa.

BOQONNAA 38

1 Gooftaan isa uume waan ta'eef, ogeessa fayyaa ulfina isaaf malu, faayidaa isa irraa argattaniif kabajaa isaaf kennaa.

2 Fayyinni isa hundarra ol aanaa irraa dhufa, innis ulfina mooticha irraa in argata.

3 Ogummaan ogeessa fayyaa mataa isaa ol in kaasa, namoota gurguddoo durattis in dinqisiifama.

4 Gooftaan dawaa lafa keessaa uume; namni ogeessa ta'es isaan hin jibbu.

5 Bishaan sun gaarummaan isaa akka beekamuuf mukaani mi'effamee mitii?

6 Hojii dinqisiisaa isaatiin akka kabajamuuf ogummaa namootaaf kenneera.

7 Akkasitti namoota fayyisa, dhiphina isaaniis in irraa in fudhata.

8 Ogeessi qorichaa namoota akkasii irraa mi'eessituu in tolcha; hojiin isaas dhuma hin qabu; guutummaa lafaa irrattis nagaan isa biraa ni argama, .

9 Ilma koo, dhukkuba kee keessatti hin dagatin, Waaqayyoon kadhaddhu, innis si fayyisa.

10 Cubbuu dhiisi, harka kee sirritti qindeessi, garaa kees jal'ina hundumaa irraa qulqulleessi.

11 Mi'a mi'aawaa, daakuu mi'aawaas yaadannoof kennaa; akka waan hin jirreettis aarsaa furdaa dhiheessaa.

12 Achiis ogeessa fayyaadhaaf bakka kenni, Gooftaan isa uumeera;

13 Yeroon harka isaanii keessatti milkaa'inni gaariin itti argamu jira.

14 Isaanis Gooftaan akka inni badhaadhina argamsiisu, isa isaan salphaa fi qoricha umurii dheeressuuf kennan ni kadhata.

15 Namni Uumaa isaa duratti cubbuu hojjete, harka ogeessa fayyaatti haa kufu.

16 Ilma koo, imimmaan namoota du'an irratti haa bu'u, akka waan ofii keetii miidhaa guddaa irra ga'etti boo'uu haa jalqabdu; achiis akka aadaa isaatti reeffa isaa haguuggii malee awwaalcha isaa hin tuffatin.

17 Hadhaa'aa boo'i, boo'i guddaa, boo'ichas akka inni malutti fayyadami, guyyaa tokkoo fi lamas, akka waan hamaan sitti hin dubbatamneef;

18 Ulfaatina keessaa duuti in dhufa, ulfaatinni garaas humna in cabsa.

19 Rakkina keessattis gaddi in hafa, jireenyi hiyyeessaas abaarsa garaa ti.

20 Ulfaatina garaa keessan hin fudhatinaa, isa ari'aa, dhuma isa dhumaa miseensa godhadhaa.

21 Gara deebi'uun waan hin jirreef hin dagatin, of miidhuu malee, gaarii isaaf hin godhin.

22 Firdii koo yaadadhu; kaleessa anaaf, har'as siif.

23 Namni du'e yommuu boqotu, yaadannoo isaa haa boqotu; Hafuurri isaa yommuu isa irraa fagaatu immoo isaaf jajjabeessaa.

24 Ogummaan nama baratee yeroo boqonnaadhaan dhufa, namni hojii xinnoo qabus ogeessa in ta'a.

25 Ogummaa qottoo qabate, qottootti of jaju, re'oota ari'u, hojii isaaniitti bobba'ee fi dubbiin isaa waa'ee re'ootaa akkamitti argachuu danda'a?

26 Inni qaawwa tolchuuf yaada isaa ni kenna; akkasumas dheedhii loonii kennuudhaaf ni cima.

27 Warri mukaa fi hojjetaan halkanii fi guyyaa dhama'an hundinuu, warri chaappaa muranii fi awwaalanii, wanta

adda addaa tolchuuf ciman, fakkii sobaa hojjechuutti of kennan, hojii xumuruufis dammaqaniiru.

28 Namichi sibiila sibiilaa cinaa taa'ee hojii sibiilaa ilaalee, danfi ibiddaa foon isaa ni balleessa, ho'a ibiddaa wajjinis in lola; iji ammas fakkeenya wanta inni tolche sanaa ilaala; hojii isaa xumuruuf yaada isaa ni qabata, guutummaatti qulqulleessuufis ni eega.

29 Suphe dhooftuu hojii isaa irra taa'ee, miila isaatiin girgiddaa garagalchee, yeroo hundumaa hojii isaa irratti of eeggannoodhaan kan dhaabbate, hojii isaa hundumaas lakkoofsaan hojjeta;

30 Inni harka isaatiin suphee ni tolcha, humna isaas miila isaa duratti ni sagadi; isa geggeessuuf of injifata; iddoo ibiddaa qulqulleessuufis ni cima.

31 Isaan kun hundinuu harka isaaniitti abdatu, namni hundinuu hojii isaa irratti ogeessa dha.

32 Isaan kana malee magaalaan tokko keessa jiraatamuu hin danda'u;

33 Gorsa ummataa irratti hin barbaadamne, waldaa keessattis ol hin taa'an, teessoo abbootii murtii irra hin taa'an, murtii murtiis hin hubatan, haqaa fi murtii labsuu hin danda'an; bakka fakkeenya dubbatamettis hin argaman.

34 Isaan garuu haala biyya lafaa ni eegu, fedhiin isaanii hundinuu hojii ogummaa isaanii keessa jira.

BOQONNAA 39

1 Namni yaada isaa seera isa hundumaa ol ta'eef kennee fi xiinxala isaa irratti bobba'e garuu ogummaa warra durii hundumaa ni barbaada, raajii dubbachuu irrattis ni bobba'a.

2 Dubbii namoota beekamoo ni eega, bakka fakkeenya dhokataa ta'ettis achi ni jiraata.

3 Iccitii hima cimaa ni barbaada, fakkeenya dukkanaas ni beeka.

4 Namoota gurguddoo gidduutti ni tajaajila, bulchitoota durattis ni mul'ata, biyya ormaa keessa ni deema; sababni isaas inni gaarii fi hamaa namoota keessaa qorateera.

5 Inni garaa isaa dafee gara Gooftaa isa isa tolchetti akka deebi'u ni kenna, isa hundumaa ol'aanaa durattis ni kadhata, kadhannaadhaan afaan isaa ni bana, cubbuu isaatiifis ni kadhata.

6 Gooftaan guddichi yommuu fedhe hafuura hubannaatiin in guutama, himoota ogummaa qaban ni dhangalaasa, kadhannaa isaatiinis Gooftaa galateeffata.

7 Gorsaa fi beekumsa isaa ni qajeelcha, iccitii isaa keessattis ni xiinxala.

8 Waan barate ni ibsa, seera kakuu Gooftaattis ni of jaja.

9 Namoonni hedduun hubannoo isaa in galateeffatu; biyyi lafaa hamma jiraattutti hin haqamtu; yaadannoon isaas hin badu, maqaan isaas dhalootaa dhalootatti in jiraata.

10 Saboonni ogummaa isaa in argisiisu, waldaan immoo galata isaa in labsu.

11 Yoo du'e maqaa kuma tokkoo caalu ni dhiisa, yoo jiraate immoo ni dabala.

12 Ta'us kana caalaa waanan yaade dubbadha; sababiin isaas, ani akka ji'a yeroo guututti guutameera.

13 Yaa ijoollee qulqullootaa na dhaggeeffadhaa, akka ruuzii laga lafaa biratti biqilutti biqilaa.

14 Akka ixaana urgooftuu mi'aawaa, akka ixaanas lalisaa, urgooftuu ergi, faarfannaa galata faarfadhaa, hojii isaa hundumaan Gooftaa eebbisaa.

15 Maqaa isaa guddifadhaa, faarfannaa funyaan keessaniin, faarfannaa dhaadannootiinis galata isaa argisiisaa, isa faarsuun akkas in jettu.

16 Hojiin Gooftaa hundinuu gaarii dha, wanti inni ajaje hundinuu yeroo isaatti ni raawwatama.

17 Namni tokko illee, “Kun maali? maaliif akkas ta’e? yeroo mijatutti hundi isaanii ni barbaadamu, abboommii isaatiin bishaan akka tuullaa, dubbii afaan isaatiin immoo kuufama bishaanii in dhaabbate.

18 Ajaja isaatiin wanti isa gammachiisu hundi ni raawwatama; namni tokko illee gufuu hin danda’u, yeroo inni fayyisu.

19 Hojiin foon hundumaa isa dura jira, wanti ija isaa jalaa dhokachuu hin danda’u.

20 Inni bara baraa hamma bara baraatti in arga; wanti dinqisiisaan immoo isa dura hin jiru.

21 Namni tokko, kun maali? maaliif akkas ta’e? sababni isaas, inni waan hundumaa akka isaan fayyadutti tolcheera.

22 Eebbi isaa lafa goggogaa akka lagaatti uwwise, akka bishaan lolaattis bishaan obaase.

23 Akkuma bishaan soogiddatti jijjiire, saboonni dheekkamsa isaa in dhaalu.

24 Karaan isaa qulqullootaaf akkuma ifa ta’e; akkasuma warra jal’ootaaf gufuu ta’u.

25 Wanti gaariin jalqabarraa kaasee wanti gaariin uumame waan ta’eef, cubbamootaaf wanti hamaan akkasuma.

26 Guutummaa jireenya namaatiif wantoota ijoo ta’an bishaan, ibidda, sibiilaa fi soogidda, daakuu qamadii, damma, aannaniifi dhiiga wayinii, zayitii fi uffata dha.

27 Wantoonni kun hundinuu warra Waaqayyoon sodaataniif gaarummaaf, cubbamootaaf immoo gara hamaatti in jijjiiramu.

28 Hafuuronni haaloo ba’uuf uumaman, dheekkamsa isaaniiin rukutta cimaa irra ciisan jiru; yeroo badiisaa humna isaanii dhangalaasu, dheekkamsa isa isaan tolchees ni tasgabbeessuu.

29 Ibiddi, bokkaa, beela, du’a, kun hundinuu haaloo ba’uuf uumamaniiru;

30 Ilkaan bineensota bosonaa, qamalee, bofaafi billaa warra jal’oota gara badiisaatti adaban.

31 Isaan abboommii isaatti in gammadu, yeroo barbaachisummaan lafa irrattis qophaa’oo ta’u; yeroon isaanii yommuu ga’us dubbii isaa hin cabsan.

32 Kanaaf jalqabarraa kaasee wanta kana irratti yaadeen ture, barreeffamaan dhiiseera.

33 Hojiin Gooftaa hundinuu gaarii dha, wanta barbaachisu hundumaas yeroo isaatti ni kenna.

34 Namni tokko, 'Kun kana caalaa hamaadha' jechuu hin danda’u.

35 Kanaaf garaa fi afaan guutuudhaan Gooftaa galateeffadhaa, maqaa Waaqayyoos eebbisaa.

BOQONNAA 40

1 Ijoolleen Addaam guyyaa gadameessa haadha isaanii keessaa ba’anii kaasee hamma guyyaa gara haadha waan hundumaatti deebi’anitti, ilmaan Addaam hundumaaf ciniinsi guddaan ni uuma.

2 Yaadni isaanii wanta dhufuuf jiruu fi guyyaan du’aa yaada isaanii ni dhiphisa, garaa isaaniis sodaachisa;

3 Nama teessoo ulfinaa irra taa’u irraa kaasee hanga nama lafaa fi asheeta keessatti gad of deebisutti;

4 Nama diimaa fi gonfoo uffate irraa kaasee hamma uffata quncee talbaa uffateetti.

5 Dheekkamsi, inaaffaan, rakkinni, tasgabbii dhabuun, sodaa du’aa, aariin, waldhabdeen, yeroo boqonnaa siree isaa irratti hirriba halkanii, beekumsa isaa ni jijjiira.

6 Xiqqoo ykn homaa boqonnaa isaati, boodas akkuma guyyaa dammaqiinsaatti hirriba isaa keessa jira, akka waan lola keessaa miliqeetti mul’ata garaa isaatiin dhiphatee jira.

7 Yommuu wanti hundi nagaa ta’u, ni dammaqee, sodaan sun homaa ta’uu isaa ni dinqisiifata.

8 Wanti akkasii foon hundumaa, namaa fi bineensa irratti ni raawwata, kunis cubbamoota irratti dachaa torba caala.

9 Du’a, dhiiga dhangala’uu, waldhabdee fi billaa, balaa, beela, rakkinnaa fi dha’icha;

10 Wantoonni kun warra jal’ootaaf kan uumaman si’a ta’u, bishaan badiisaas isaanif jedhee dhufe.

11 Wanti lafaa hundinuu deebi’ee gara lafaatti in deebi’a, bishaan keessaas gara galaanaatti in deebi’a.

12 Malaammaltummaa fi jal’inni hundinuu ni haqama, hojiin dhugaa garuu bara baraan in jiraata.

13 Qabeenya jal’ootaa akka lagaatti in gogfama, akka bokkaa guddaa rooba keessaa sagalee guddaadhaan in badu.

14 Harka isaa utuu banu ni gammada, warri irra daddarboonnis akkasuma in badii in badu.

15 Ijoolleen warra Waaqayyoon hin sodaanne damee baay’ee hin godhatan;

16 Margi bishaanii fi qarqara lagaa hundumaa irratti biqilu marga hundumaa duratti ni harkifama.

17 Baay’inni akka iddoo biqiltuu baay’ee firii qabuu ti, gara laafinnis bara baraan in jiraata.

18 Dhabbachuu fi waan namni qabutti gammaduun jireenya mi’aawaa dha;

19 Ijoollee fi ijaarsi magaalaa maqaa dhiiraa itti fufa, haati manaa mudaa hin qabne garuu lamaan isaanii caalaa lakkaa’amti.

20 Wayinii fi muuziqaan garaa nama gammachiisu, jaalalli ogummaa garuu isaan lamaan caala.

21 Ujummoon fi faarfannaan faarfannaa mi’aawaa ni baasu, arrabni gammachiisaa garuu lamaan isaanii olitti in jira.

22 Ijji kee tolaafi bareedina ni hawwa, midhaan utuu lalisaa ta’ee jiruu caalaa.

23 Hiriya fi hiriyaan gonkumaa wal hin argu;

24 Yaa obbolootaa fi gargaarsi yeroo rakkinnaa ni morma;

25 Warqee fi meetiin miilli isaa ni jabeessa, gorsi garuu isaan lamaan caalaa ni kabajama.

26 Qabeenya fi humni garaa ol kaasa, sodaan Gooftaa garuu isaan lamaan caala;

27 Sodaan Gooftaa iddoo biqiltuu firii qabuu dha, ulfina hundumaa irras isa haguugee jira.

28 Ilma koo, lubbuu kadhataa hin geggeessin; kadhachuu caalaa du’uu wayya.

29 Jireenya nama minjaala nama biraa irratti hirkatee jiruu jireenya isaaf hin lakkaa’amu; inni nyaata namoota birootiin of xureessa;

30 Kadhachuun afaan nama qaani hin qabne keessatti mi’aawaa dha, garaa isaa keessatti garuu ibiddi in boba’a.

BOQONNAA 41

1 Yaa du’a, nama qabeenya isaa keessa boqotee jiraatuuf, nama waan isa dhiphisu hin qabnee fi waan hundumaa keessatti badhaadhina qabuuf yaadachuun kee hammam hadhaa’aa dha; foon!

2 Yaa du'a, murtiin kee nama rakkataa, isa humni isaa dadhabeeff, isa amma bara dhumaa keessa jiruu fi waan hundumaan dhiphatee, isa abdii kutatee fi obsa dhabeef fudhatama qaba!

3 Murtii du'aa hin sodaatin, warra si dura turan, warra booda dhufan yaadadhu; sababni isaas, kun murtii Gooftaan foon hundumaa irratti kennu waan ta'eef.

4 Ati immoo maaliif isa hundumaa caalaa ol aanaa isa gammachiisa? awwaala keessatti inquisition hin jiru, ati waggaa kudhan, dhibba, ykn kuma jiraatte.

5 Ijoolleen cubbamootaa ijoollee jibbisiisoo, warri mana jireenyaa warra Waaqayyoon hin sodaanne keessa jiraatanis.

6 Dhaalli ijoollee cubbamootaa ni bada, sanyiiwwan isaaniis bara baraan arrabsoo ni qabaatu.

7 Ijoolleen abbaa Waaqayyoon hin sodaanne ni komatu.

8 Yaa namoota Waaqayyoon hin sodaanne, warri seera Waaqayyoo isa hundumaa ol ta'e dhiistan, wayyoo! yoo baay'atan, badiisa keessaniif in ta'a.

9 Yoo dhalattan abaarsaaf in dhalattu;

10 Warri biyya lafaa hundinuu deebi'anii gara lafaatti in deebi'u, warri Waaqayyoon hin sodaannes abaarsa irraa gara badiisaatti in deemu.

11 Gaddi namootaa waa'ee qaama isaaniiti, maqaan cubbamootaa garuu in haqama.

12 Maqaa kee ilaali; sababiin isaas, sun qabeenya warqee gurguddaa kuma tokkoo ol si wajjin in jiraata.

13 Jireenyi gaariin guyyoota muraasa qofa qaba, maqaan gaariin garuu bara baraan in jiraata.

14 Ijoollee koo, nagaadhaan adabbii eeggadhaa, ogummaan dhokataa fi qabeenyi hin mul'anne isaan lamaan keessaa bu'aan maali?

15 Namni gowwummaa isaa dhoksu nama ogummaa isaa dhoksu caala.

16 Kanaaf akka dubbii kootti qaana'aa, salphina hundumaa qabachuun gaarii miti; akkasumas waan hundumaa keessatti guutummaatti hin raggaasifamne.

17 Abbaa fi haadha duratti ejjituutti qaana'aa;

18 Yakka abbaa murtii fi bulchaa duratti raawwatame; waldaa fi namoota tokko duratti jal'ina; hiriyyaa kee fi hiriyyaa kee duratti haqa malee hojjechuu;

19 Hanna iddoo ati jiraattu, dhugaa Waaqayyoo fi kakuu isaa ilaalchisee; akkasumas jilba keetiin foonicha irratti hirkattee; akkasumas kennuu fi fudhachuuf tuffii;

20 Warra nagaa si gaafatan durattis callisuu; ejjituu ilaaluufis;

21 Fuula kee fira kee irraa garagalchuuf; ykn qooda ykn kennaa fudhachuuf; ykn haadha manaa nama biraa ilaaluuf.

22 Yookiin, garbittii isaa wajjin baay'ee hojjechuudhaan, siree isheetti akka hin dhihaanne; ykn haasaa arrabsoo hiriyyoota duratti godhamu; erga kennitee boodas hin ceepha'in;

23 Yookiin wanta dhageesse irra deddeebitee dubbachuu fi irra deebitee dubbachuu; akkasumas kan iccitii mul'isuu.

24 Akkasitti dhuguma ni qaana'a, namoota hundumaa durattis tola in argatta.

BOQONNAA 42

1 Wantoota kana irraa hin qaana'in, cubbuu kanaan cubbuu hojjechuus hin fudhatiin;

2 Seera isa hundumaa ol ta'ee fi kakuu isaa; firdii warra Waaqayyoon hin sodaanne qajeelchuuf;

3 Hiriyyoota kee fi namoota deemtoota kee wajjin herrega gochuu; yookaan kan kennaa hambaa hiriyyoota;

4 Sirrummaa madaallii fi ulfaatinaa; ykn baay'ee ykn xiqqoo argachuu;

5 Daldaltoonni dhimma hin qabne gurguruu isaaniis; kan baay'ee sirreeffama ijoollee; akkasumas cinaacha gabricha hamaa akka dhiigu gochuuf.

6 Bakka haati manaa hamaan jirtutti, eeggachuun gaarii dha; bakka harki baay'een jirus callisaa.

7 Waan hundumaa lakkoofsaa fi ulfaatinaan dabarsaa;

waan kennitu ykn fudhattu hundumaas barreeffamaan kaa'i.

8 Namoota ogeeyyii fi gowwaa, warra dullooman warra dargaggoota wajjin wal falman beeksisuu hin qaanfatin;

9 Abbaan intalaaf in dammaqsa, namni tokko illee utuu hin beekin; kunuunsi isheef godhamus hirriba in fudhata; akka isheen hin jibbanneef, heerumtee ta'uu ishee;

10 Durbummaa isheetiin mana abbaa ishee keessatti akka hin xureessinee fi akka hin ulfoofneef; akkasumas abbaa manaa qabaachuudhaan, akka isheen amala badaa akka hin raawwanneef; yommuu heerumtu immoo akka hin dhalatneef.

11 Intalli qaaniin hin qabne, akka isheen diinota keetiif kofalchiisaa, magaalattii keessattis arrabsoo si hin gootin, namoota birattis arrabsoo akka si hin gooneef, namoota hedduu durattis akka si hin qaanfachiifne of eeggadhu.

12 Bareedina qaama hundumaa hin ilaalin, dubartoota gidduus hin taa'inaa.

13 Uffata keessaa, hammeenya dubartoota irraa ni dhufa.

14 Dubartii safartuu, dubartii salphina fi arrabsoo fiddu caalaa, qaamni dhiiraa in wayya.

15 Amma hojii Gooftaa nan yaadadha, wanta ani arges nan labsa: Dubbii Gooftaa keessatti hojiin isaa in jira.

16 Aduun ibsitu waan hundumaa in ilaalti, hojiin ishee ulfina Gooftaatiin kan guutame dha.

17 Gooftaan wanti jiru hundinuu ulfina isaatiif akka jabaatuuf hojii dinqisiisaa Gooftaan hundumaa danda'u jabeessee dhaabe hundumaa akka labsan qulqullootaaf humna hin kennine.

18 Gooftaan wanta beekamu hundumaa ni beeka, mallattoo biyya lafaas ni ilaala.

19 Wantoota darbanii fi kan dhufan in labsa, tarkaanfii wanta dhokataa in mul'isa.

20 Yaadni tokkollee isa jalaa hin bahu, dubbiin tokkollee isa jalaa hin dhokatu.

21 Inni hojii ogummaa isaa isa gaarii ta'e faayeera, bara baraa kaasee hamma bara barattis jira;

22 Yaa hojiin isaa hundinuu akkam hawwata! akkasumas namni tokko hamma ibsaa illee akka argu.

23 Wantoonni kun hundinuu faayidaa hundumaaf bara baraan jiraatu, ni jiraatu, hundi isaaniis abboomamoo dha.

24 Wanti hundinuu wal irratti dachaa ta'a;

25 Wanti gaariin tokko ykn kan biraa in jabeessa;

BOQONNAA 43

1 Of tuuluun olka'iinsaa, samiin ifa ta'e, bareedina samii, mul'ata ulfina isaa wajjin;

2 Aduun yommuu mul'attu, meeshaa dinqisiisaa, hojii isa hundumaa ol'aanaa ta'e, yeroo ba'u labsiti.

3 Sa'aatii walakkaa biyyaa ni gogsa, ho'a ishee gubatu eenyutu dandamachuu danda'a?

4 Namni ibiddaa afuufu hojii ho'aa keessa jira, aduun garuu gaarreen dachaa sadii in gubdi; danfaa ibiddaa hafuura baafachuun, ibsaa ifaa erguun ija ni dukkaneessa.

5 Gooftaan inni isa uume guddaadha; abboommii isaatiinis ariitiin fiiga.

6 Ji'is yeroo isaatti akka tajaajiltu, yeroo labsii fi mallattoo biyya lafaa akka ta'u godhe.

7 Ji'a irraa mallattoon ayyaanotaa, ifa guutuu ta'uu ishee hir'atu.

8 Ji'ichi maqaa isheetiin waamamti, jijjiiramuu isheetiin haala ajaa'ibsiisaa ta'een dabalaa deemti, meeshaa loltoota olii ta'ee, samii samii irratti ibsiti;

9 Miidhagina samii, ulfina urjii, faaya iddoowwan ol ka'oo Gooftaa irratti ifa kennu.

10 Ajaja isa qulqulluutiin tartiiba isaaniitiin ni dhaabbatu, sa'aatii isaanii keessattis yoomiyyuu hin dadhaban.

11 Bokkaa bokkaa ilaalaa, isa tolche galateeffadhaa; baay'ee bareedaa ifa isaa keessa jira.

12 Samii geengoo ulfina qabeessa ta'een naanna'a, harki isa hundumaa ol'aanaas isa garagalcheera.

13 Abboommii isaatiin qorra ni buusa, balaqqeessaa firdii isaa dafee ni erga.

14 Kanaan qabeenyi in banama, duumessi akka simbirrootaatti ni balali'a.

15 Humna isaa isa guddaadhaan duumessa ni jabeessa, dhagaa bokkaa ni caccabsa.

16 Gaaroonni ni raafama, akka fedha isaatti qilleensi kibbaa ni bubbisa.

17 Sagaleen qilleensaa lafti ni raafama, obomboleettiin kaabaa fi bubblee ni raafama;

18 Ijji miidhagina adii isaa ni dinqisiifata, qalbiin immoo roobni isaa ni dinqisiifama.

19 Qilleensi akka soogidda lafa irratti dhangalaasu, yeroo jabaatee muka qara qabu irra ciisa.

20 Qilleensi qorraa gara kaabaa yommuu bubbisu, bishaanichis gara bubbleetti yommuu jabaatu, bishaan walitti qabame hundumaa irratti in jiraata, bishaan sanas akka hambaa harmaatti uffata.

21 Gaarreen ni nyaata, lafa onaa ni guba, marga akka ibiddaatti in balleessa.

22 Qorichi yeroo ammaa hundumaaf ta'u, awwaara dafee dhufu, bokkaa ho'a booda dhufu dha.

23 Gorsa isaatiin gadi fagoo in tasgabbeessa, odola achi keessas ni dhaaba.

24 Warri galaana irra deeman balaa isaa ni himu; gurra keenyaan yommuu dhageenyu immoo ni dinqisiifanna.

25 Hojiiwwan dinqisiisoo fi dinqisiisoo, bineensonni fi qurxummiin adda addaa uumaman keessaa ni argamu.

26 Dhuma isaaniitiin milkaa'ina badhaadhina argata, dubbii isaatiin wanti hundinuu in ijaarama.

27 Baay'ee dubbanna, garuu gad-bu'uu dandeenya;

28 Akkamitti isa guddisuu dandeenya? inni hojii isaa hundumaa caalaa guddaa waan ta'eef.

29 Gooftaan sodaachisaa fi baay'ee guddaa dha, humni isaas dinqisiisaa dha.

30 Gooftaan yommuu ulfina kennitan hamma dandeessan ol isa ol kaasaa; inni amma iyyuu baay'ee in caala; sababni isaas, gonkumaa fagoo deemuu hin dandeessan.

31 Akka nutti himuuf eenyutu isa arge? eenyutu akka jirutti isa guddisuu danda'a?

32 Hojiiwwan isaa muraasni waan argineef, amma iyyuu wanti kana caalu dhokateera.

33 Gooftaan waan hundumaa uumeera; warra Waaqayyoon sodaataniifis ogummaa kenneera.

BOQONNAA 44

1 Amma namoota beekamoo fi abbootii keenya warra nu dhalchan haa galateeffannu.

2 Gooftaan jalqabarraa kaasee humna isaa isa guddaadhaan ulfina guddaa isaanin hojjeteera.

3 Warra mootummoota isaanii keessatti bulchaa turan, namoota humna isaaniitiin beekaman, hubannaa isaaniitiin gorsa kennanii fi raajii labsan.

4 Geggeessitoonni uummataa gorsa isaaniitiin, beekumsa barumsa isaaniitiinis namootaaf ga'an, qajeelfamni isaanii ogeeyyii fi nama dubbatu dha.

5 Kan akka sirboota muuziqaa argatan, fi caqasoota barreeffamaan dubbisan:

6 Soorressi dandeettiin dhaan guutamee, bakka jireenyaa isaaniitti nagaadhaan jiraatu.

7 Isaan kun hundinuu dhaloota isaaniitti kabajamaniiru, ulfina bara isaaniis turan.

8 Isaan keessaa warri galata isaanii akka himamuuf maqaa dhiisanii deeman ni jiru.

9 Kaan immoo warri yaadannoo hin qabne ni jiru; kan badan, akka waan takkaa hin beekneetti; akkasumas akka waan dhalatanii hin beekneetti ta'aniiru; ijoollee isaaniis isaan booda.

10 Isaan kun garuu namoota gara laafessa, qajeelummaan isaanii hin dagatamne turan.

11 Sanyii isaanii wajjin yeroo hundumaa dhaala gaarii ta'ee in hafu, ijoolleen isaaniis kakuu sana keessa jiru.

12 Sanyii isaanii, ijoolleen isaaniis isaaniif jecha jabaatanii dhaabbatu.

13 Sanyii isaanii bara baraan in jiraata, ulfinni isaaniis hin haqamu.

14 Reefferi isaanii nagaadhaan awwaalame; maqaan isaanii garuu bara baraan jiraata.

15 Sabni ogummaasaanii ni hima, gumichis galata isaanii ni argisiisa.

16 Henok Gooftaa gammachiise, dhaloota hundumaaf fakkeenya yaada garaa geddarachuu ta'ee hiikame.

17 Nohi mudaa hin qabnee fi qajeelaa ta'ee argame; yeroo dheekkamsa addunyaaf jijjiirraa fudhatame; kanaaf akka haftee lafaatti hafe, yeroo bishaan badiisaa dhufu.

18 Foon hundinuu kana booda bishaan badiisaadhaan akka hin badneef kakuun bara baraa isaa wajjin godhame.

19 Abrahaam abbaa guddaa namoota baay'ee ture;

20 Inni seera isa hundumaa ol ta'e eege, kakuu isaa wajjinis in gale; yeroo mirkanaa'us amanamaa ta'ee argame.

21 Kanaaf sanyii isaatiin saboota akka eebbisu, akka biyyoo lafaa akka isa baay'isu, sanyii isaas akka urjii ol akka ol kaasuu, galaana irraa gara galaanaatti akka dhaaltu kakaadhaan isaaf mirkaneesse. laga sanaa kaasee hamma daangaa lafaattis.

22 Yisihaaq wajjin akkasuma abbaa isaatiif jedhee eebba namoota hundumaa fi kakuu sana hundeesse, Mataa Yaaqoob irrattis boqochiise. Eebba isaatiin beekamtii kenneef, hambaa kenneef, qooda isaas qoode; gosoota kudha lamaan keessaa isaan gargar baase.

BOQONNAA 45

1 Innis nama gara laafessa, isa foon hundumaa duratti tola argate, Musee isa Waaqayyoo fi namoota biratti jaallatamaa, yaadannoon isaa eebbifame, isa keessaa baase.

2 Inni qulqulloota ulfina qabeeyyii isa fakkeesse, isa guddisee, diinonni isaa sodaatanii akka dhaabatan.

3 Dubbii isaatiin dinqiiwwan akka dhaabbatu godhe, mootota durattis ulfina isa godhe, saba isaatiifis abboommii isaaf kenne, ulfina isaa keessaas gartokkee isaa itti argisiise.

4 Amanamuu dhabuu fi garraamummaa isaatiin isa qulqulleesse, nama hundumaa keessaas isa filate.

5 Sagalee isaa akka dhaga'u godhee, duumessa dukkanaa'aa keessa isa galchee, Yaaqoob kakuu isaa, Israa'el immoo firdii isaa akka barsiisuuf, seera jireenyaa fi beekumsa fuula isaa duratti abboommii isaaf kenne.

6 Inni Aaron isa akka isaa qulqulluu ta'ee fi obboleessa isaa gosa Leewwii keessaa ol kaase.

7 Kakuu bara baraa isaa wajjin gale, namoota gidduutti lubummaa isaaf kenne; faaya mimmiidhagoodhaan isa miidhagse, uffata ulfinaas isa uffise.

8 Ulfina guutuu isa irratti kaa'e; uffata badhaadhaa, kophee, uffata dheeraa fi efoodiin isa jabeessa ture.

9 Innis yommuu deemu sagaleen, sagaleen mana qulqullummaa keessatti dhaga'amuun, ijoollee saba isaatiif yaadannoo akka ta'uuf, romaanii fi bilbilli warqee baay'een naannoo isaa marsee isa marse;

10 Uffata qulqulluu, warqee, silkii bifa diimaa fi diimaa, hojii huccuu tolchuu, gabatee firdii fi Uriimii fi Tumiim;

11 Diimaa garagalfamee, hojii hojjetaa haxxee, dhagaa gati jabeessa akka chaappaa bocamee fi warqee keessatti kaa'amee, hojii nama faaya hojjetuu fi barreeffama yaadannoof bocame, akka lakkoofsa gosoota Israa'el.

12 Innis gonfoo warqee irraa tolfame, Qulqullummaa, faaya kabajaa, hojii gatii guddaa baasu, hawwii ijaa, gaarii fi bareedaa ta'e irratti bocame irratti kaa'e.

13 Ijoollee isaa fi ijoollee ijoollee isaa bara baraan qofa malee, namoonni akkasii hin turre, ormis isaan uffachuun hin beeku.

14 Aarsaan isaanii guyyaa guyyaan yeroo lama al lama guutummaatti ni dhumu.

15 Museen isa qulqulleesse, zayitii qulqulluunis isa dibee, kun kakuu bara baratiin, sanyii isaatiifis hamma samiin hafutti, isaan akka isa tajaajiluuf, hojii lubummaas akka raawwataniif muudameera. maqaa isaatiinis ummata eebbisaa.

16 Namoota jiraatan hundumaa keessaa isa filate, saba isaatiif araaramuuf, yaadannoodhaaf aarsaa gooftaa, ixaanaa fi urgooftuu mi'aawaa dhiheessuuf.

17 Yaaqoob dhugaa ba'umsa akka barsiisu, seera isaatiinis Israa'el akka beeksisu, abboommii isaa, seerota firdii irrattis aangoo isaaf kenne.

18 Ormoonni shira xaxanii lafa onaa keessatti isa arrabsan, warri Daataan fi Abiroon cinaa turan, akkasumas waldaa Kooree dheekkamsaa fi dheekkamsa guddaadhaan isa arrabsan.

19 Gooftaan kana arge, isa mufachiise, dheekkamsa isaatiinis isaan in balleessan;

20 Inni garuu Aaronitti caalaatti ulfina akka qabaatu godhee, dhaala isaaf kenne, firii mukaa isa jalqabaa isaaf hire; keessumaa immoo buddena baay'ee qopheesse;

21 Isaan aarsaa Gooftaan isaa fi sanyii isaatiif kenne ni nyaatu.

22 Haa ta'u malee, biyya saba sanaa keessatti dhaala hin qabu ture, saba keessaas qooda tokko illee hin qabu ture;

23 Inni sadaffaan ulfinaan Fiinees ilmi Ele'azaar dha, sababiin isaas inni sodaa Yihowaa irratti hinaaffaa qaba ture, garaa gaariin immoo ija jabinaan dhaabatee ture.

24 Kanaaf, inni angafa mana qulqullummaa fi saba isaa akka ta'uuf, inni fi sanyiin isaa bara baraan ulfina lubummaa akka qabaataniif kakuun nagaa isaa wajjin in godhame.

25 Akka kakuu Daawit ilma Iseeyii, gosa Yihudaa irraa dhufeetti, dhaalli mootichaa sanyii isaa qofaaf akka ta'u, dhaalli Aaron sanyii isaatiifis akka ta'u.

26 Wanti gaariin isaanii akka hin haqamneef, ulfinni isaaniiis bara baraan akka jiraatuuf, saba isaatti qajeelummaadhaan akka murteessitan Waaqayyoo garaa keessanitti ogummaa siif kennu.

BOQONNAA 46

1 Yesus ilmi a Nave lola irratti goota ture, raajii irrattis Musee bakka bu'ee ture, inni akka maqaa isaatti namoota Waaqayyoo filataman fayyisuuf guddifame, diinota isaan irratti ka'an irraas haaloo ba'a ture. akka inni Israa'el dhaala isaanii keessa kaa'uuf.

2 Harka isaa ol kaasee, billaa isaa magaalota irrattis diriirsee, ulfina akkam guddaa qaba!

3 Isa dura eenyutu akkasitti dhaabbate? Gooftaan ofii isaatii diinota isaa gara isaatti waan fideef.

4 Aduun karaa isaatiin duubatti hin deebinee? guyyaan tokko immoo hamma lama hin dheeranne?

5 Yeroo diinonni gama hundaan isa dhiiban, Gooftaa isa hundumaa ol ta'e sana waammate; Gooftaan guddichi immoo isa dhaga'e.

6 Gooftaa duratti waan loleef, saboonni humna isaanii hundumaa akka beekaniif, dhagaa bokkaa humna guddaa qabuun lola sana saboota irratti akka hamaa godhe, Bet-Horoonittis gad bu'ee warra morman balleesse , isa jabaa sanas duukaa bu'e.

7 Bara Museettis, inni fi Kaaleb ilmi Yefunee wajjin waldaa dura dhaabbachuu, namoota cubbuu irraa dhowwu, gungumaa jal'oota tasgabbeessuudhaan hojii araara hojje.

8 Namoota kuma dhibba jaha miilaan deeman keessaa, isaan lamaan gara hambaatti, hamma biyya aannaniifi damma yaa'utti akka isaan galchan eegamanii turan.

9 Gooftaan Kaaleb isa hamma dulloomu isaatti isa wajjiin hafeef humna kenne;

10 Israa'eloonni hundinuu Yihowaa duukaa bu'uun gaarii akka ta'e akka hubataniif.

11 Abbootii firdii ilaalchisee, namoonni garaan isaanii ejjittuu hin taane, Gooftaa irraas hin fagaanne hundinuu maqaa isaaniitiin, yaadannoo isaanii haa eebbifamu.

12 Lafeen isaanii bakka isaatii haa ba'u, maqaan warra kabajaman ijoollee isaanii irrattis haa jiraatu.

13 Saamu'eel, raajiin Gooftaa inni Gooftaa isaa jaallatamaa ture, mootummaa hundeessee saba isaa irratti bulchitoota dibe.

14 Seera gooftaatiin waldaa irratti farada ture, Gooftaan immoo Yaaqoob ni kabaja ture.

15 Amanamummaa isaatiin raajii dhugaa ta'ee argame, dubbii isaatiinis mul'ataan amanamaa ta'uun isaa beekame.

16 Inni yeroo diinonni isaa gama hundaan isa dhiiban, yeroo inni hoolaa xuuxu dhiheessu, Gooftaa jabaa waammate.

17 Gooftaan immoo samii irraa ni dhageessise, sagalee guddaanis sagalee isaa dhageessise.

18 Bulchitoota warra Xiirosii fi bulchitoota Filisxeemota hundumaa ni balleesse.
19 Hirriba dheeraa utuu hin rafiin duras Gooftaa fi nama dibame isaa duratti, ani qabeenya nama kamiyyuu hamma kophee hin fudhanne;
20 Erga du'ee boodas raajii dubbatee, dhuma isaa mootichatti in argisiise, hammeenya namoota sanaa haxaa'uufis raajiidhaan lafa irraa sagalee isaa ol kaase.

BOQONNAA 47

1 Isa booda Naataan bara Daawit raajii dubbachuuf ka'e.
2 Akkuma coomni aarsaa nagaa irraa fudhatame, Daawit ijoollee Israa'el keessaa filatame.
3 Leencota akka ilmoolee wajjin, risaa wajjin akka hoolaa wajjin taphachaa ture.
4 Inni yeroo dargaggeessa turetti nama guddaa hin ajjeesinee? yeroo inni harka isaa dhagaa qaccee keessa jiruun ol kaasee of jajuu Goliyaad rukutee arrabsoo namoota irraa hin fudhanne?
5 Inni Gooftaa isa hundumaa ol ta'e waammateera; inni loltuu jabaa sana akka ajjeesuuf, gaanfa saba isaa akka dhaabuuf harka mirgaa isaatti humna isaaf kenne.
6 Kanaaf sabni kun kuma kudhaniin isa kabajuu, gonfoo ulfinaa isaaf kennuudhaan eebba Gooftaatiin isa galateeffate.
7 Diinota gama hundumaa balleessee, Filisxeemota mormitoota isaa balleessee, gaanfa isaaniis hamma har'aatti caccabseera.
8 Hojii isaa hundumaa keessatti dubbii ulfinaadhaan isa hundumaa ol ta'e isa qulqulluu galateeffate; garaa isaa guutuudhaan faarfannaa faarfate, isa isa tolchees ni jaallate.
9 Faarfattootas sagalee isaaniitiin faarfannaa mi'aawaa akka dhageessisaniif, guyyaa guyyaan immoo faarfannaa isaaniitiin faarfannaa akka faarfataniif iddoo aarsaa dura kaa'e.
10 Maqaa isaa isa qulqulluu akka galateeffataniif, manni qulqullummaas ganama irraa kaasee akka dhaga'amuuf, ayyaanota isaanii ni miidhagse, hamma dhumaattis yeroo kabajaa ni qopheesse.
11 Gooftaan cubbuu isaa irraa fuudhee, gaanfa isaa bara baraan ol kaase, kakuu moototaa, Israa'el keessattis teessoo ulfinaa isaaf kenne.
12 Isa booda ilmi ogeessi tokko ka'ee, isaaf jedhee bilisa ta'ee jiraate.
13 Solomoon yeroo nagaa ta'etti mootii ta'ee, ulfina guddaa argate; sababiin isaas, Waaqayyo maqaa isaatiin mana ijaaree, iddoo qulqulluu isaa bara baraan akka qopheessu, naannoo isaa hundumaa callise.
14 Yeroo dargaggummaa keetti akkam ogeessa turte, akka bishaan lolaas hubannaadhaan guutamte!
15 Lubbuun kee guutummaa lafaa uwwifte, fakkeenya dukkanaa'anis guutte.
16 Maqaan kee gara odolaatti fagoo dhaqe; nagaa keetifis jaalatamtuu turte.
17 Biyyoonni faarfannaa kee, mammaaksa kee, fakkeenya kee fi hiika kee si dinqisiifatan.
18 Maqaa Waaqayyo Yihowaa isa Waaqa Gooftaa Israa'el jedhamuun warqee akka qaruuraa walitti qabde, meetiis akka sibiilaatti baay'iste.
19 Dubartootaaf mudhii kee gadi qabdee, qaama keetiinis bitamte.

20 Ulfina kee xureessite, sanyii kees xureessite, ijoollee kee irrattis dheekkamsa fidde, gowwummaa kees ni gaddite.
21 Mootummaan sun gargar ba'ee, Efreem keessaa mootummaan finxaaleyyii bulchaa ture.
22 Gooftaan garuu yoomiyyuu araara isaa hin dhiisu, hojiin isaa tokko illee hin badu, sanyii filatamoo isaas hin balleessu, sanyii nama isa jaallatus hin fudhatu; , isa keessaas hidda Daawitiif ta'e.
23 Solomoon akkasitti abbootii isaa wajjin boqote, sanyii isaa keessaas Roobo'aam, gowwummaa sabnichaa fi nama hubannaa hin qabne, isa gorsa isaatiin saba garagalche dhiisee deeme. Yerobi'aam ilmi Nebaat inni Israa'el cubbuu hojjete, karaa cubbuu Efreemiin argisiises ni ture.
24 Cubbuun isaaniis baay'ee waan baay'ateef, biyya sana keessaa ari'aman.
25 Hanga haaloo ba'uun isaan irra ga'utti, hammeenya hundumaa barbaadaa turan.

BOQONNAA 48

1 Ergasii Eliyaas raajichi akka ibiddaa ka'ee, dubbiin isaas akka ibsaa boba'e.
2 Beela hamaa isaan irratti fide, hinaaffaa isaatiinis lakkoofsa isaanii hir'ise.
3 Dubbii Waaqayyootiin samii cufe, ibiddas yeroo sadii gadi buuse.
4 Yaa Eliyaas, hojii dinqisiisaa hojjetteen akkam kabajamte! eenyutu akka kee of jajuu danda'a!
5 Dubbii isa hundumaa ol ta'een nama du'e du'a keessaa, lubbuu isaas bakka du'aa kaase.
6 Inni mootota gara badiisaatti fide, namoota kabajamoos siree isaanii irraa in fide.
7 Sinaayitti, Hooreeb keessattis firdii haaloo ba'uu isa ceepha'uu Yihowaa dhageesse.
8 Inni mootota haaloo ba'uuf, raajota immoo isa booda akka milkaa'aniif dibe.
9 Inni bubbee ibiddaa fi gaarii fardeen ibiddaatiin ol ba'e.
10 Isaan bara isaaniitti, dheekkamsa firdii Gooftaa sana tasgabbeessuuf, garaa abbaa gara ilmaatti deebisuudhaaf, gosoota Yaaqoob deebisuudhaaf muudaman.
11 Warri si arganii jaalalaan rafaan eebbifamaa dha; dhugumaan jiraanna waan ta'eef.
12 Eliyaas isa bubbee bubbeetiin uwwifame, Elisewos hafuura isaatiin guutame;
13 Dubbiin isa mo'uu hin dandeenye; erga du'ee boodas reeffi isaa raajii dubbate.
14 Jireenya isaa keessatti dinqii hojjete, yeroo du'us hojiin isaa dinqisiisaa ture.
15 Kana hundumaaf sabni kun hamma saamamamanii fi biyya isaanii keessaa baafamanii fi guutummaa lafaa irratti faca'anitti, cubbuu isaanii irraas hin gaddanne, cubbuu isaanii irraas hin fagaatan; : 1.1.
16 Isaan keessaa gariin wanta Waaqayyoon gammachiisu hojjetan, gariin immoo cubbuu baay'isaniiru.
17 Hisqiyaas mandara isaa jabeessee, bishaan keessas in galche, dhagaa jabaa sana sibiilaan qotee, boolla bishaanii tolche.
18 Bara isaatti Senakerib ol bahee Raabsaas ergee, harka isaa Tsiyoon irratti ol kaase, of tuuluudhaan of jaje.
19 Achiis garaan isaanii fi harki isaanii ni raafame, akka dubartoota da'umsa keessa jiranittis ni dhiphatan.
20 Isaan garuu Gooftaa isa gara laafessa ta'etti waamanii harka isaanii gara isaatti diriirsanii, qulqulluun battaluma

sanatti samii irraa isaan dhaga'ee, tajaajila Esaayitiin isaan oolche.

21 Inni loltoota Asoor rukutee, ergamaan isaas isaan balleesse.

22 Hisqiyaas wanta Yihowaa gammachiisu raawwateera, karaa abbaa isaa Daawit irrattis cimaa ture, akkuma raajichi Esay inni guddaan mul'ata isaatiin amanamaa ta'e isa ajaje.

23 Bara isaatti aduun duubatti deebitee, umurii mootichaas dheeresse.

24 Inni dhuma irratti wanta ta'uu qabu hafuura gaarii ta'een arge, warra Tsiyoon keessatti gaddanis jajjabeesse.

25 Wanta bara baraan ta'uu qabu, wanta dhoksaas ta'e yoomiyyuu in argisiisa ture.

BOQONNAA 49

1 Yaadannoon Yosiyaas akka urgooftuu ogummaa ogeessa qorichaatiin hojjetamee ti, afaan hundumaatti akka damma, affeerraa wayinii irrattis akka muuziqaa mi'aawaa dha.

2 Sabni garagalchuu keessatti qajeelaa ta'ee of arge, jibbisiisoo jal'ina irraas ni fuudhe.

3 Garaa isaa gara Gooftaatti qajeelche, bara warra Waaqayyoon hin sodaannettis waaqeffannaa Waaqayyoo jabeesse.

4 Daawitii fi Hisqiyaasii fi Yosiyaasiin alatti hundinuu mudaa qaban, seera isa hundumaa ol aanaa waan dhiisaniif, mootonni Yihudaa illee ni dadhaban.

5 Kanaaf humna isaanii warra kaaniif, ulfina isaaniis saba ormaaf kenne.

6 Akka raajii Ermiyaas dubbatetti, mandara mana qulqullummaa filatamte gubanii, daandiis lafa onaa godhan.

7 Isaan hamaa isa kadhatan, inni garuu raajii ta'ee, gadameessa haadha isaa keessatti qulqullaa'e, akka inni hundee irraa buqqisee, dhiphisuu fi balleessuuf; akkasumas akka ijaaree dhaabuufis.

8 Mul'ata ulfina qabeessa gaarii Kiruubelootaa irra taa'ee argite Hisqi'eel ture.

9 Inni diinota fakkii bokkaa jala kaase, warra gara mirgaattis qajeelcha ture.

10 Raajota kudha lamaan keessaas Yaaqoob jajjabeessanii, abdii mirkanaa'een isaan oolchaniiru waan ta'eef, yaadannoon sun haa eebbifamu, lafeen isaaniis bakka isaaniitii haa lallaa'u.

11 Zorobaabel akkamitti guddifna? inni illee akka mallattoo harka mirgaa in ta'e;

12 Yesus ilmi Yosedeq akkasuma ture, inni bara isaaniitti mana sana ijaaree, mana qulqullummaa qulqulluu ulfina bara baraaf qophaa'e Gooftaadhaaf in dhaabe.

13 Warra filataman keessaas Neemiyaas inni maqaan isaa guddaa ta'e, inni dallaa kufe nuuf kaase, karrawwanii fi ugguraawwan dhaabe, diigama keenyas deebisee kaase.

14 Lafa irratti garuu namni akka Henok uumame hin jiru; lafa irraa waan fudhatameef.

15 Dargaggeessi akka Yoseef dhalatee, bulchaa obboloota isaa, bakka sabaa fi lafee isaa Gooftaan ilaalu hin turre.

16 Seemiifi Seetiin namoota biratti ulfina guddaa kan qaban yoo ta'u, Addaam immoo uumama keessatti lubbu qabeeyyii hundumaa caalaa ulfina guddaa qaba ture.

BOQONNAA 50

1 Simoon angafa lubootaa, ilma Oniyaas, inni jireenya isaa keessatti mana sana deebisee suphee, bara isaattis mana qulqullummaa jabeesse.

2 Hundee isaa irraa kaasee olka'iinsi dachaa lama, masaraan dallaa ol ka'aa naannoo mana qulqullummaa sanaa in ijaarame.

3 Bara isaatti boolli bishaan itti fudhatu, akka galaanaatti, gabatee sibiila diimaatiin kan uwwifame ture.

4 Manni qulqullummaa akka hin kufneef ni eega, magaalattiis akka hin marsineef dallaa in godhe.

5 Iddoo qulqullaa'aa keessaa ba'uudhaan namoota gidduutti ulfina guddaa argate!

6 Inni akka urjii ganama duumessa gidduutti, akka ji'a yeroo guututti in ta'e.

7 Akka aduun mana qulqullummaa isa hundumaa ol aanaa irratti ibsutuu, akka bokkaa duumessa ifaa keessaa ibsutti.

8 Akka daraaraa ruuzii birraa waggaatti, akka daraaraa laga bishaanii biratti, akka damee muka ixaana yeroo gannaatti;

9 Akka ibiddaa fi ixaana mi'a ixaana keessa jiruu fi akka mi'a warqee dha'amee dhagaa gati jabeessa adda addaatiin tolfameetti;

10 Akka muka ejersaa bareedduu firii baasu, akka muka siipreesii hamma duumessatti biqilutti.

11 Uffata ulfinaa uffatee, ulfina guutuu yommuu uffate, gara iddoo aarsaa qulqulluutti yommuu ol ba'u, uffata qulqullummaa sana ulfina akka qabaatu godhe.

12 Qooda harka luboota keessaa yommuu fudhatu, akka muka muka muka Libaanos keessa jirutti marfamee iddoo ibiddaa iddoo ibiddaa bira dhaabatee ture; akkasumas akkuma mukkeen meexxii naannoo isaa marsee isa marsan.

13 Ilmaan Aaron hundinuu ulfina isaaniitiin, aarsaan Yihowaa harka isaaniittis waldaa Israa'el hundumaa duratti akkasuma turan.

14 Innis aarsaa isa hundumaa caalaa ol ta'e sanaa akka miidhagsuuf iddoo aarsaa irratti tajaajila isaa xumuree;

15 Innis harka isaa gara xooffoo sanaatti diriirsee, dhiiga wayinii sanaa keessaa dhangalaase, miila iddoo aarsaa sanaatti urgooftuu urgaa'aa Mootii hundumaa caalaa ol ta'eef dhangalaase.

16 Achiis ilmaan Aaron ni iyyan, xurumbaa meetii dhageessisan, sagalee guddaas ni dhageessisan.

17 Achiis sabni hundinuu ariifatanii, Waaqayyo Gooftaa isaanii isa hundumaa danda'u isa hundumaa ol ta'e saaqqeffachuuf fuula isaaniitiin gara lafaatti kufanii turan.

18 Faarfattoonnis sagalee isaaniitiin faaruu faarfatan, sagalee adda addaa guddaadhaan achitti faaruun mi'aawaa ta'e.

19 Sabni sun hamma kabajni Gooftaa xumuramee tajaajila isaa xumuranitti, isa gara laafessa duratti kadhannaadhaan Gooftaa isa hundumaa ol ta'e kadhatan.

20 Achiis gad bu'ee, funyaan isaatiin eebba Yihowaa akka kennu, maqaa isaatiinis akka gammadu, waldaa Israa'el hundumaa irratti harka isaa ol kaase.

21 Isaanis eebba isa hundumaa ol aanaa irraa akka argataniif, yeroo lammataaf sagaduudhaaf sagadaniiru.

22 Egaa ammas Waaqa hundumaa isa bakka hundumaatti wanta dinqisiisaa qofa hojjetu, isa gadameessa isaatii bara keenya ol guddisu, akka araara isaattis nutti raawwatu eebbisaa.

23 Inni gammachuu garaa nuuf kenna, bara Israa'el keessa jirutti bara baraan nagaan akka nuuf ta'u;

24 Inni araara isaa nuuf cimsee, yeroo isaattis nu oolchuudhaaf!

25 Saboonni garaan koo jibbu gosa lamatu jira, inni sadaffaan immoo saba miti.

26 Warri gaara Samaariyaa irra taa'anii, warri Filisxeemota gidduu jiraatanis, warri gowwaa warra Siikem keessa jiraatan.

27 Yesus ilmi Siiraak inni Yerusaa'lem, macaafa kana keessatti barsiisa hubannaa fi beekumsaa barreessee jira, inni garaa isaa keessaa ogummaa dhangalaase.

28 Namni wantoota kana irratti bobba'u eebbifamaa dha; namni garaa isaa keessatti isaan kuufatu immoo ogeessa in ta'a.

29 Isaan yoo hojjete waan hundumaaf ni jabaata; Maqaan Gooftaa bara baraan haa eebbifamu. Ameen, Ameen.

BOQONNAA 51

1 Kadhannaa Yesus ilma Siraak. Yaa Gooftaa fi Mootii, si galateeffadha, yaa Waaqayyo fayyisaa koo, maqaa kee nan galateeffadha;

2 Ati ittisaa fi gargaartuu koo ti, qaama koos badiisa irraa, kiyyoo arraba arrabsoo irraa, funyaan soba sobaa irraas eegdee, mormitoota koo irrattis gargaartuu koo taatee jirta.

3 Akka baay'ina araara fi guddummaa maqaa keetii, ilkaan warra na nyaachuuf qophaa'anii fi harka warra lubbuu koo barbaadanii fi rakkina dachaa irraa na oolcheera An ... qaban ture;

4 Ibiddi gama hundumaa cufuu irraa, ibidda ani hin qabsiisne gidduu irraas;

5 Gad fageenya garaa si'ool keessaa, arraba xuraa'aa fi dubbii sobaa irraa.

6 Himata mooticha arraba jal'aa irraa ka'een lubbuun koo hamma du'aatti illee dhihaatte, jireenyi koo si'ool jala jirutti dhihaate.

7 Isaan gama hundaan na marsan, namni na gargaaru tokko illee hin turre, gargaarsa namootaa nan barbaada ture, garuu hin jiru.

8 Yaa Gooftaa, araara kee fi gocha kee durii irratti, namoota si eeggatan akkamitti akka bilisa baastu, harka diinotaa jalaa akka isaan oolchitu nan yaade.

9 Achiis kadhannaa koo lafa irraa ol kaasee du'a jalaa akka naaf ba'uuf kaddhadhe.

10 Gooftaan Abbaa Gooftaa koo bara rakkina kootti, yeroo warra of tuulutti, yeroo gargaarsi hin jirretti akka na hin dhiisne nan waammadhe.

11 Maqaa kee yeroo hundumaa nan galateeffadha, galata galateeffadhees nan faarfadha; akkasitti kadhannaan koo ni dhaga'ame;

12 Ati badiisa irraa na oolchitee, yeroo hamaa irraas na oolcheera, kanaaf ani galateeffadha, si galateeffadha, maqaa isaan moggaasan nan eebbisa yaa Gooftaa.

13 Yeroon dargaggeessa turetti ykn biyya alaa deeme, kadhannaa koo keessatti ogummaan ifatti nan hawwa ture.

14 Mana qulqullummaa duratti isheef kaddhadheera, hamma dhumaattis ishee nan barbaada.

15 Daraaraa irraa kaasee hamma wayiniin bilchaatutti garaan koo isheetti gammadeera;

16 Gurra koo xiqqoo gadi qabadhee ishee simadhee, barumsa baay'ee argadhe.

17 Ani achiin bu'aa argadheera, kanaaf nama ogummaa naaf kennuuf ulfina nan kenna.

18 Ani ishee duukaa hojjechuuf yaadeen ture, wanta gaariis cimsee duukaa bu'eera; akkasuma hin qaanfadhu.

19 Lubbuun koo ishee wajjin wal'aansoo qabdi, gocha koo keessattis sirrii ture: Harka koo gara samiitti ol diriirsee, ishee wallaaluu kootiin boo'e.

20 Lubbuu koo gara isheetti qajeelche, qulqullummaadhaan ishee argadhe: Jalqabarraa kaasee garaan koo ishee wajjin walitti makameera, kanaaf hin gamamu.

21 Ishee barbaaduu kootiin garaan koo ni dhiphate, kanaaf qabeenya gaarii argadheera.

22 Gooftaan mindaa kootiif arraba naaf kenneera, kanaanis isa nan galateeffadha.

23 Yaa warra hin baranne gara kootti dhihaadhaa, mana barumsaa keessa jiraadhaa.

24 Maaliif suuta jettu, lubbuun keessan baay'ee dheebotee waan jiruuf maal jettu?

25 Anis afaan koo banee, "Maallaqa malee ishii ofii keessaniif bitadhaa" jedheen.

26 Morma kee harqoota jala kaa'i, lubbuun kee immoo barumsa haa argattu;

27 Ija keessaniin kunoo, ani dadhabbii xinnoo qofa akkan ta'e, boqonnaa baay'ees gara kootti akkan argadhe.

28 Maallaqa baay'eedhaan baradhu, warqee baay'ee ishee biraa argadhu.

29 Lubbuun keessan araara isaatti haa gammaddu, galata isaattis hin qaana'inaa.

30 Yeroo isaatti hojii kee hojjedhu, yeroo isaatti mindaa kee siif kenna.